

Työttömien Valtakunnallinen Yhteisfoimintajärjestö TVY ry

KARENSSISANOMAT 2/97

MARS MATKAAN!

Euroharjoitus?

TVY:n vuosikokouksen noin 400 osanottajaa marssilla Lahden keskustassa. Spontaanisti syntyneellä marssilla haluttiin muistuttaa suurta yleisöä ja tiedotusvälineitä työttömien todellisuudesta ja tavoitteista.

Marssin kärjessä olivat TVY:n puheenjohtajaehdokkaat Lea Karjalainen (vas), Raimo Valle, Anja Luoma, Olavi Eloranta ja Markku Kekäläinen. Harjoiteltiin marssilla samalla huhtikuun puolivälissä Suomessa alkavia euro-työttömien marssia, jolla halutaan vaikuttaa Euroopan sosiaalisen ja oikeudenmukaisen kehityksen puolesta rahan ylivaltaa vastaan?

Aiheista enemmän sivuilla 6, 8 ja 9.

Tiia harjoittelee koulutusta kohti

Jyväskyläläinen Tiia Virtanen on työmarkkinatuella elämänsä harjoittelupaikassa rättingin ja kippojen seassa. Tavoitteena on käsi- ja taideteollisuusoppilaitos. Kaikilla nuorilla työttömiä ei ole käynyt yhtä hyvä säkä.

Sivu 3

Työttömät ja päättäjät yhtä mieltä

Yleensä yllämainitut tahot ovat napit vastakkain. Varkauden työttömien koolle kutsumassa tilaisuudessa mm. kansanedustajat esittivät mielipiteitä, joita olisi voinut luulla työttömien esittämiksi.

Sivu 4

Kumppanuus etenee vaikka....

Alueellinen kumppanuus uusien työpaikkojen löytämiseksi on tämän kevään yksi iso puheenaihe ainakin kumppanuuspaikkakunnilla. Kaikkiällä kaikki osapuolet eivät kuitenkaan ole tajunneet työttömien merkitystä, vaikka usemmiten on tajuttu.

Sivu 7

Kyllä Anneli tietää

Nokian työttömien asiamies Anneli Pasanen on taas saanut tuon kysymyksiä vastattavakseen. Kysyjii kiinnostavat työpaikan saamiseen, työttömyysturvaan ja työttömien toimintaan liittyvät kysymykset tällä kertaa.

Sivu 11

Työttömyys demokratisoituu

Ennen vain köyhät, kouluttamattomat ja perusduumarit jäivät työttömiksi. Nyt joukkoon mahtuu tohtoria, maisteria, insinööriä, ties vaikka pappia ja lukkariakin. Kirjailija Erno Paasilinnan pohtii haastattelussa ilmiön merkitystä työttömyyden ja koko yhteiskunnan kannalta.

Sivu 16

Rikkaiden köyhät

Niin sanotun uusliberalismin kolmasti kiroma sosiaalipolitiikka tekee taas tuloaan suomalaisenkin yhteiskuntaan, mikäli ulkomaisia esimerkkejä, alan tutkijoita ja kotimaisen keskustelun eräitä äänenpainoja on uskominen. Näin ei käy kuitenkaan köyhien, työttömien ja syrjäytyneiden itsensä tähden eikä ehdoilla, vaan siksi että yhteiskunnan alasajo alkaa tuottaa haittaa hyvinvoivillekin.

Pirkanmaalaisille päättäjille puhunut Tampereen yliopiston sosiaalipolitiikan professori Jorma Sipilä on ennustanut äänestyspassiivisuuden, koulutetun työvoiman ehtymisen sekä yhteiskunnan järjestyksen uhkan lisääntymisen merkitsevän sosiaalipolitiikan toista tulemistä. Mutta todellakin järjestyksen, turvallisuuden ja työvoiman saatavuuden nimissä.

Kuinkas tässä näin kävi, tai on käymässä? Historiallisesti laajapohjainen hallitus, jolla olisi parlamentaarista voimaa harjoittaa toisenlaista politiikkaa, on kuitenkin päättynyt köyhien kurittamiseen ja rikkaiden hyysäämiseen. Pontevat julistukset eivät lompakon karua kertomaa muuta muuksi. Lasku harjoitetusta politiikasta tulee - mut-

ta kappas vain - laskun kirjoittavat jälleen rikkaat.

Mutta mitä sosiaalipolitiikan uusi tuleminen köyhien ehdoilla olisi? Ensimmäinen ehto on työpaikkojen radikaali lisääntyminen, toinen ehto palkallaan eläminen, kolmas kattava kansalaisturva. On totta että vanha työyhteiskunta ei palaa, siksi tarvitaankin uusi työyhteiskunta.

Se ei kuitenkaan voi toteutua sellaisilla työ- ja palkkaehdoilla, joilla ei tule toimeen. Jos ja kun työssäkäyvän kansalaisen täytyy turvautua sosiaalipuun, on yhteiskunnassa jotain todella pahasti pielessä. Toimeentulosta puolestaan on tullut puuttuvan työttömyysturvan jatke, ja jo eräänlainen elämäntapa isolle osalle kansaa.

Vaikka kumppanuuskokeilut ja kansalaistyö eivät työttömyyden perimmäistä ongelmaa ratkaisekaan, on niissä itu uuden työyhteiskunnan rakentamiseksi. Mutta nimemomaan rakentamiseksi eikä minkään olemassaolevan romuttamiseksi. Vasta silloin voi puhua sosiaalipolitiikasta, joka rakentuu köyhien, työttömien ja syrjäytyneiden ehdoilla.

Entisten työläisten juhla!

Koululaisten vitsejä PUNKKARIOTTA on aikaamme hyvin kuvaava tarina. Opettajan kysymykseen "miksi vappua vietetään", vastaa oppilas "työväen muistoksi". Samaa ilmiötä kuvaa Tampereen Pispalassa muutama vuonna järjestetty entisten työläisten vappujuhla.

Vappu ei ole saanut työttömiä kovinkaan sarkoin joukoin liikkeelle, vaikka aihetta olisi. Ei ole tietenkään kovin houkuttavaa leimautua työttömäksi. Julkinen kapina ei myöskään ole liikkeelle saava voima. Samalla

kuitenkin hyvin monella työttömällä on suuri tarve liittyä yhteiskunnalliseen liikkehdintään.

Entä jos tästä vapusta tehtäisiin työttömien näytävä esiintyminen työssäkäyvien rinnalla. Yhteinen huolenaihe on ainakin molempien ryhmien nähtyminen taakkansa alle. Ehkäpä työssäkäyvätkin rohkaistuisivat esittämään protestinsa rohkeiden työttömien rinnalla.

Puheenjohtajan palsta Jäsenjärjestöjen ääni on puhunut vuosikokouksessa

Lahden kokous on ohi. Kentän ääni on kuulunut. Ensimmäiseksi kiitän kiitos kaikille niille yhdistyksille, jotka edellisen kauden aikana tukivat palkkaustani ja sain nollattua päiväni.

Olen todella iloinen siitä, että hallituksessa jatkaa edellisen kauden varsinaisista tai varajäsenistä peräti kymmenen. Siitä voi päätellä myös sen, että alueet ovat olleet todella tyytyväisiä edustajiinsa. Kiitän edustajistoa saamastani kannatuksesta, asetelmat olivat todella mielenkiintoiset.

Vuosi on todella lyhyt aika ja toiveenani on että kauden hallituksesta tulee yhteistyökykyinen ja toimiva. Puoluepolitiikan avoin sekaantuminen pystyttiin torjumaan vuosikokouksessa. Toivottavasti puoluejohtajat nyt ymmärtävän jäsenistomme **enemmistön mielipiteen**.

Ensimmäistä kertaa ulkopuolinen tahoo asetti puheenjohtajaehtokkaan, samoin ensimmäistä kertaa on tiedotusvälineiden kautta tullut julkisuuteen puolueen perustama työttömien ryhmä. Vuosikokouksen aikana puhuttiin pitkien puukkojen yöstä. Toivokaamme, että se oli järjestöme viimeinen sellainen.

Säännöt menee edelleenkin pohdittavaksi. Nyt sitten sääntötyöryhmää varten lisää kannanottoja ja evästyksiä työn pohjaksi. Työryhmän kokoonpano alueellisuus huomioonottaen ja työryhmän työn aloittaminen välittömästi oli vuosikokouksen evästyksiä hallitukselle. Järjestäytymiskokous tekee päätöksen työryhmän puheenjohtajasta.

Jäsenistön ääni ja asiantuntemus täytyy keskusjärjestössä hyödyntää jatkossa paremmin. Edellisen hallituksen lähtökohtanaan oli ettei TVY:tä voinut edustaa muut kuin hallituksen jäsenet. Lehdistössä tuotiin esille ennen vuosikokousta useaankin otteeseen se, ettei meillä ole suhteet kunnossa ay-liikkeeseen ja puolueisiin. Samoin näitä asioita jautettiin vuosikokouksessa. Uskallan kyllä väittää, että meidän suhteisamme ole mitään vikaa. Olemme ottaneet kaikki kutsut vastaan, mikä on osoitettu avoimesti TVY:n hallinnolle.

Hallituksen kokoonpano kuusi miestä ja seitsemän naista sekä puheenjohtajaksi nainen osoittaa senkin edustajiston ennakkoluulotonta suhtautumista, ei ainakaan sukupuolisen syrjinnän kohteeksi järjestöämme ole naiset joutuneet enää nykyisin.

Huhtikuussa on tulossa työttömien kulttuuripäivät ja Eurooppalainen marssi lähtee liikkeelle. Samoin ajankohtainen on jälleen EU:n ruokapöytä, joka lähtee jakeluun tässä kuussa. Huhtikuun on todella vilkasta aikaa. Asioista lehdessä lisää sisäisillä.

Sosiaali- ja terveysministeriö on kaiketikin antanut toimeen tulotuen uudet sovellutusohjeet. Perämme niitä ministeriöstä ja tiedotamme jäsenistöä aluevastaavien kautta asiasta. Stakes on julkistanut toimeentulotilaston vuodelta 1995. Tilaston mukaan 11,4 % suomalaisista sai toimeentulotukea -95. Voidaan sanoa, että sama määrä elää köyhyysrajan alapuolella.

Tilastossa hämmästytti ainoastaan se, että vain hieman yli puolet olivat sellaisia, jotka saivat työttömyysturvaa. Yleisintä toimeentulotuen saanti oli Pohjois-Karjalassa ja taas Lapin tilastot osoittavat nopeinta kasvua. Alkaako rintamalla helpottamaan ja ääriäilyllä köyhyys räjähtämään käsiin? Tarvitaisiin tehrä jotain ja nopeasti.

Asiantuntijat ovat sitten sanoneet sanottavansa Suomen Emu-ratkaisuun. Otsikoinnit ovat kertoneet ratkaisun olevan hyppynyt tennattomaan. Väliaraportin mukaan asiantuntijat ovat todella epävarmoja mitä Emu tuo tullessaan. Odotellaan loppuraporttia ja pohditaann lisää. Elokuussa alkaa sitten koulutusvakuutuslaki pitkäaikaistyöttömille. Työttömällä tulee olla työhistoriaa 12 vuotta 18 vuoden aikana. Aika on kyllä oitkä. Viranomaiset ovat arvioineet noin 10-15 prosenttia pitkäaikaistyöttömistä hakeutuvan koulutukseen. Pääsykokeisiin me menemme muiden rinnalla. Asia on ihan hyvä, ollaan aktiivisia.

**TVY:N PUHEENJOHTAJA
LEA KARJALAINEN**

Karensisanomat 2/97
4.4.1997

Julkaisija
Työttömien valtakunnallinen yhteistoimintajärjestö TVY ry

Päätoimittaja
Hannu Oittinen
050 595 3105

Toimitusneuvoston puheenjohtaja
Leo Karjalainen

Toimituksen osoite
Käenkuja 3-5 N, 5. krs.
00500 Helsinki

Alueelliset avustajat
Helsinki: Marjallisa S iira
Varkaus: Matti Mäkelä
Kuopio: Liisa Tapanen
Kokkola: Petteri Snellman
Joensuu: Eija-Helena Kettunen
Oulu: Tarja Miettinen

Painos 30 000 kpl

Painopaikka
Kangasalan Lehtipaino Oy
Pl 28, 36201 Kangasala

Ernesti Strossivaara

Kunnia-asia

HALLITUS ON TOISTUVASTI korostanut työttömyysturvan leikkaamisen tärkeyttä, keksien asialle aina entistä chompia perusteluja.

UUSIN MAHDOLLISUUS lienee nyt löytynyt koulutustuen rahoituksesta. On ilmeistä, että näitäkin varoja kysellään perinteisellä tyyllillä.

TYÖTTÖMYYSTURVAN LEIKKAAMINEN on hallitukselle oikein kunnia-asia - niinkuin hyvä lähitiski K-kauppiaille.

Tiia Virtanen, 20, on työmarkkinatuella ja työrjarjoittelussa

Ihan vapaaehtoisesti!

Näinkin voi nuorelle työttömälle käydä: Takana on kesken jäänyt käsi- ja taideteollisuusoppilaitos, työttömyys, työmarkkinatuki, lapsen saaminen kunnalliseen päivähoidon, tilaisuus päästä kaupungin nuorisoverstaalle oman alan työharjoitteluun, joka puolestaan antaa hyvät mahdollisuudet päästä uudelleen koti- ja taideteollisuutta opiskelemaan. Siis juuri siihen ammattiin, josta haluaa elämänuransa itselleen.

Tämä nuori on 20-vuotias Tiia Virtanen Jyväskylästä, avoliitossa asuva kolmivuotiaan Emmin äiti. Valoisat mielialat tulevien mahdollisuuksien suhteen eivät kuitenkaan merkitse, että elämä olisi taloudellisesti huolehtontaa.

Itse saan 118 markan työmarkkinatuen lapsikorotuksella, lapsilisän ja elatustuen. Kun avopuolisoni on myös työtön, ei mihinkään ylimääräiseen ole varaa. Jos Emmille ostetaan uudet kengät, se on ruokarahasta pois. Lapsen takia ruuan pitää olla monipuolisempaa kuin mitä muuten tulisi laitettua. Säästän tekemällä itse vaatteita sekä kiertämällä kirpputorilla.

Aineellisen ja henkisen toimeentulon kysymys

Tiia kertoo, että nyt ei ole parin kuukauteen käyty sossussa, aiemmin se oli sääntö. Luukulta tuli yli tuhat markkaa kuussa vuokra- ja vesilaskuihin. Nyt elää kiituttellaan ilman toimeentulotukea, vaikka aiemmin sosiaalialan hommissa ollut avopuoliso on työttömänä, eikä yrityksistä huolimatta löydä työtä. Sitä paljon puhuttua aktiivisuutta ei Tiian hushollista näet puutu.

Sanotaan, että työttömän pitää ottaa vastaan mikä tahansa työ. Olen sitä mieltä, että jos tekee oikeata työtä, siitä pitää saada oikea palkka. Tiedän kavereita, jotka jossain työpajalla tekevät esimerkiksi raskasta autonhuoltohommaa ilman palkkaa. En ihmettele yhtään, jos siinä masentuu ja turhautuu, tulee jopa vihaiseksi.

Tiia Virtanen löysi mieleisensä työharjoittelupaikan nuorten työpajalta. Tavoitteena hänellä on käsi- ja taideteollisuusoppilaitos

Eli joku raja pitää olla, ja tässä se Tiian mielestä on. Kysymys on tietenkin toimeentulosta, mutta ei pelkäästään siitä.

Kyllä tämä on myös ihmisarvon asia, ei ihmistä saa kohdella ihan miten tahansa.

Siitä on kyse myös työttömien lasten päivähoitossa, jossa myös herkästi syyllistetään pakottamalla niin lapset kuin vanhemmat ympärivuotiseen kotiarestiin. Tiian peheessä on käynyt hyvin tässäkin asiassa.

Seinät alkoivat kaatua päälle kun olin 24 tuntia vuorokaudessa Emmin kanssa kotona, sillä ei vaihtelun juuri ollut varaa. Onneksi sain Emmin aluksi puolipäivähoitoon. Se vähensi hänen riippuvuuttaan minusta, joka alkoi olla jo haitallista niin lapselle kuin äidillekin. En päässyt enää kioskillaakaan käymään yksin.

Sitten kun sain Emmin hoitoon, itselleni jäi aikaa katsella mahdollisuuksia, jolloin pääsin tänne nuorisoverstaalle työharjoitteluun. Tämä harjoittelu taas antaa lisäpisteitä pyrkimäkseni koti- ja taideteollisuusoppilaitoon uudelleen ensi syksynä. Mutta jos olisin joutunut pakkokoulutukseen jollekin ihan väärrälle alalle, siitä olisi ollut vain vahinkoa.

Ihmiset vai tilastot?

Tiia Virtanen muistuttaa päättäjiä, etteivät nuoret työttömät ole samalla muotilla tehtyjä, vaan jokainen on oma yksilö omine elämäntilanteineen. Entäpä sitten tämä lainmuutos, nuorten pakkokoulutus työmarkkinatuen menettämisen ohella. Mitä mieltä Tiia siitä on?

Niille, jotka eivät tosissaan yritä mitään, täytyy joitain pakotteita olla-

kin. Mutta pakotteita pitää tehdä ihmisarvoa kunnioittaen ja nuoren omat tarpeet selvittäen. Niille nuorille taas, jotka yrittävät kaikkensa ja tietävät suuntansa, pakottaminen voi olla tosi vahingollista. Tällaisesta pakottamisesta ei ole hyötyä kenellekään. Tai on sentään - tilastoille.

Tiia kertoo tuntevansa juuri koulunsa päättäneitä tyttöjä, jotka "venkoilevat eivätkä ymmärrä mitä tekisivät". Heille ei sopiva patistelu tekisi pahaa. Toista laitaa edustaa oma avomies, joka tietää haluavansa sosiaalialan koulutukseen.

Olisi mieleltöntä pakottaa hänet johonkin aivan väärrälle alalle, se tuntuisi aivan epäoikeudenmukaiselta.

Artesaani, osuuskunta...

Tiia Virtasella on kesken jääneen koti- ja taideteollisuusoppilaitoksen lisäksi vain peruskoulu takana. Eli kiinnostavasta ja valitusta elämänurasta kannattaa pitää kiinni kynsin "hampain". Peuskoulupohjalta käikarissa on artesaanin ammatti.

Mutta kuinka ne ammattiin valmistumisen jälkeiset työt, eli mitä tulevaisuus näyttää?

Kovasti olen ainakin pyrkimässä kouluun. Jos en kouluun pääse, sitten en tiedä mitä tekisin. Mihinäkään koulun työhön en pääse ilman koulunusta. Ja haluan koulun työhön. Minulla on oikeus valita elämänurani. Esimerkiksi oppisopimuksen kautta en lähtisi mihin tahansa hommaan. Jos työvoimakoulutuksen kautta löytyisi jokin järkevä linja, se olisi ehkä vaihtoehto.

Tiia uskoo kuitenkin vakaasti pääsevänsä haluamaansa kouluun. Kun se on käyty, ei ole heti hoppua jatkaa opiskelua, vaan tehdä työtä. Vaikka työtä ei ole joka oksalla tarjolla, uskoo hän löytävänsä ainakin lyhytaikaisia hommia.

Osuuskuntakin voisi tulla kysymykseen. Tiedänkin yhden tämän alan osuuskunnan.

On loppuyhteenvedon aika. Eli minkä arvosanan Tiia Virtanen Jyväskylästä antaa yhteiskunnalle sen suhtautumisesta nuoriin?

Enpä oikein tiedä. Nuoriakin on niin monenlaisia, että yhtä selvää kantaa on vaikea sanoa. On yritteliäitä ja on mitään tekemättömiä. Mutta se on väärin, että yritteliäille niostetaan seinä pystyyn. Siitä en kyllä pisteitä anna.

Kun olen työtön, en voi rahallisesti pyytää oikein mitään. Mutta arvostusta ja nuorten kuuntelemista kyläkin voin pyytää. Nuorten omaa aloitteellisuutta pitää tukea aivan eri tavalla kuin nyt tapahtuu. Ja oikeasta työstä pitää maksaa oikeaa palkkaa.

Pisteitä ei Tialta tule numeroasteikolla, mutta selvät mielipiteet asioista kuitenkin. Siinä on yhteiskunnan tilaisuus miettiä pisteitään.

Teksti ja kuvat: HANNU OITTINEN

Teknisten liitto ja Jyväskylän yliopisto selvittävät työllistymisen esteitä

Ikääntyminen ykkössijalla

Ikääntyminen koetaan alustavan selvityksen mukaan ensisijaiseksi työllistymisen esteeksi työttömien teknisten toimihenkilöiden keskuudessa. Kakkossijalla on koulutuksen vähäisyydestä johtuva ammattiaidon puute ja kolmantena liian vähäinen työtekemys. Noin viidellä prosentilla vastaajista oli syynä yliopetus. Tulokset perustuvat selvitykseen, jonka ovat tehneet tutkija Tarja Tikkanen Jyväskylän yliopistosta ja Kalevi Kannus Teknisten liitosta. Varsinais-suomalaisen teknisten työttömien parissa tehty tutkimus on osa laajempaa nyt käynnissä olevaa tutkimusta, joka valmistuu kevätkesällä. Tutkimus kuuluu EU:n rahoittamaan European Older Workers Network (Euroopan ikääntyneiden työntekijöiden verkosto) hankeeseen, jossa Suomen lisäksi ovat mukana Norja ja Englanti. Yleiseurooppalaisen tutkimuksen tavoitteena on selvittää työssä olevien ja työttömien elämäntilanteita ja työllistymiskoulutuksen vaikutuksia. Menneillään, olevan suomalaisen tutkimuksen kysely on lähetetty 2318:lle tämän vuoden helmikuussa työttömyyskorvausta saaneelle jäsenelle, jotka ovat kotoisin Lapin, Keski-Suomen, Kymen, Satakunnan ja Varsinais-Suomen alueilta. Karensisanomat selvittää kyselyn tuloksia ja niistä tehtäviä johtopäätöksiä tutkimuksen vaimistuttua. Asiasta kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä seuraaviin henkilöihin: Teknisten liitto/Kalevi Kannus, puh. 02 - 2337447, 0400 - 666123, Jyväskylän yliopisto/Tarja Tikkanen, puh. 014 - 601698 tai TVY/Anja Salmi, puh. 02 - 7333375, 0400 - 523875.

Seuraava numero

Karensisanomien numero 3/97 ilmestyy kesäkuun alkupuolella. Siihen tarkoitettuja juttuja, kuvia ja ilmoitukset sekä kysymykset neuvontapalstalle tulee lähettää toimituksen osoitteeseen 20.5. mennessä Postitse osoitteella Käenkuja 3-5 N, 5 krs, 00500 Helsinki tai faxilla 09 - 73104115. Muistutamme, että ilman lähettäjän nimeä ja yhteystietoja julkaistuja juttuja ja kysymyksiä emme julkaise. Nimimerkillä voi esiintyä, mutta tiedot toimituksen tietoon.

Jyväskylän yhdistys "hajasioittaa"

Jyväskyläläinen TVY:n jäsenjärjestö Keski-Suomen Työttömien Yhdistys pitää Rantakievarina tunnettua majaan aivan rautatieaseman tuntumassa. Kaikki toiminnot on keskitetty tähän toimipisteeseen. Nyt on kuitenkin tapahtumassa muutosta.

- Kolmeen keskeiseen lähiöön eli Huhtasuolle, Kuokkalan ja Keltinmäkeen on tarkoitus perustaa alueelliset toimintapisteet. Huhtasuolla toimimme yhteistyössä alueellisen Huhtasuo 2000 -ohjelman kanssa. Muodot ovat vielä haettavana, mutta yksi voisi olla osuuskunta ja kylätoimisto paikallisten asukas- ja muiden yhdistysten kanssa, kertoo työttömien yhdistyksen uusi puheenjohtaja Matti Halonen.

Jyväskylän koilliset alueet käsittävä Huhtasuo kaupunginosa muodostuu kuudesta erillisestä alueesta. Huhtasuo yhteensä liki 9000 asukkaasta työttömänä on virallisten tilastojen mukaan 32 prosenttia.

- Kuokkalassa ja Keltinmäessä tilanne ja tavoitteet ovat samantyyppiset. Esimerkiksi työvoiman sivupiste, jossa tietokoneurudulta voisi tarkistaa työpaikkatilanteen, on suunnitelmassa. Jo bussimatkat keskustaan ovat

Keski-Suomen Työttömien Yhdistyksen puheenjohtaja Matti Halonen (vas.) ja toiminnanohjaaja Risto Lehtinen keskustelevat tulevaisuuden suunnitelmista.

monelle työttömälle liian suuri menoerä, jonka vuoksi täytyy jättäytyä pois toiminnasta, kertoo Halonen.

Työllisyyslain muutos vuoden alussa oli Halosen mukaan niin tuhoisa, että jotain vastatoimia täytyy keksiä turvan piiristä pudonneiden ihmisten auttamiseksi.

Myös Rantakievarin toimipisteeseen satsataan. Yhdistys sai RAY:ltä 250000 markkaa monitoimityöpaikan perustamiseen. Pajaan tulee auto- ja

pyöräverstaat, puutyöosasto, verhoilu ja muuta erityisesti miesten kaipaamaa toimintaa, jota on tähän saakka puuttanut toiminnasta.

- Siitä sitten vaan vaikka osuuskunnan kautta itsenäiseksi yrittäjäksi, kaavailee Matti Halonen työttömien omatoimisen työllistymisen mahdollisuuksia.

HANNU OITTINEN

Kainuun työttömät eduskunnassa

Yhteisötyökokeilu käynnistettävä

Maaliskuun puolivälissä eduskunnassa Kainuun työttömien lähetystä esitti useiden maakuntaa työllistävien hankkeiden käynnistämistä. Niistä kattavin on ns. kolmannen sektorin piiriin kuuluva yhteisötyökokeilu, jolle maakunnallinen Kainuun liitto on antanut tukensa, ilmaisten olevansa valmis projektin pikaiseen käynnistämiseen.

Työttömien lähetystön mielestä Kainuu soveltuu yhteisötyöprojektiin kokeiluluokaksi erityisesti maakunnallisen rajauksensa, suhteellisen vähäisen väestöpohjan, pysyvästi korkean työttömyysasteen ja julkisen sektorin merkittävän työllistävän osuuden takia. Lähetystön mukaan kokeilu voidaan käynnistää rajatulla alueella vähin kustannuksin ja tuloksien mukaan laajentaen.

Eryteisesti pitkäaikaistyöttömien pidempikestoista osa-aikaista työllistämistä varten on Kainuun kuntiin perustettu vapaaehtoiset ideointiryhmät, joissa on mukana mm. työttömien, työvoimahallinnon, perusturvatoimialan ja ammattiyhdistysliikkeen edustajia. Projekti on jo alkuvaiheessaan herättänyt merkittävää mielenkiintoa ja saanut laajalti julkisuutta myös Kainuun ulkopuolella.

Yhteisötyöprojektiin osaksi on kehitteillä Kainuun maaseutua ja haja-asutusalueita koskeva alaprojekti, jolla ennakoidaan voitavan merkittävästi helpottaa maatalouden rakennemu-

toksen tuomia ongelmia ja kohentaa rapistuvaa palvelurakennetta.

Lähetystö esittää, että molempia projekteja varten valtiovaltan tulisi osoittaa varat projektityöntekijän ja -päällikön palkkausta varten. Projektin alkuvaiheen käytännön toimintaa suunnittelemaan ja ohjaamaan, vapaaehtoistoimintaa koordinoimaan, projektiin liittyvää tiedotusta ja selvitystyötä suorittamaan sekä hallinnollisia jatkotoimia valmistelemaan tarvitaan palkattuja työntekijöitä.

Lisää työpaikkoja liikennehankkeista

Kainuun työttömät muistuttavat, että vaikka työllisyys kohentuu maan eräillä alueilla, mitään vastaavaa ke-

Kainuulaisten työttömien puuhamies Kalle Kunnas oli mukana alueen lähetystön käynnillä eduskunnassa.

hitystä ei Kainuussa ole havaittavissa. Työttömyysaste maakunnassa on 27,3 prosenttia ja pitkäaikaistyöttömyys on pahentunut vuoden 1996 tammikuusta vuoden 1997 tammikuuhun 25,4 prosenttia.

Kainuun työttömien lähetystö vaatii pikaisina työpaikkoja tuovina toimina liikenneverkon perusrasvan investointeja. Tällaisia kohteita ovat rataosuuden Iisalmi-Kontiomäki-Oulu ja Kontiomäki-Vartius sähköistämisen ja kiskotuksen parantaminen sekä maantien Mieslahti-Vartius perusrasvanuutto.

Työttömät toteavat, että vanhojen metsien suojelu nostaa metsäimagoa koko maassa. Niinpä siitä aiheutuvat haitat eivät saa koitua yksittäisen maakunnan eikä kunnan kannettavaksi, vaan suojelualueiden vuosiksi menetettävät työpaikat on ehdottomasti korvattava valtion varoista. Työttömien lähetystö muistuttaa myös, että työllisten ja työttömien ansioerot ovat jyrkentyneet huomattavasti vuodesta 1991 lähtien. Tämän kehityksen pysäyttämiseksi ja menetyksen korvaamiseksi toimeentuloturvaan ja työttömyyspäivärahaan on saatava täysimääräiset indeksikorotukset.

Varkauden työttömät ja päättäjät arvostelivat työllisyyspolitiikkaa

Varkautelaiset työttömät kritisoivat voimakkaasti päättäjien toimia tilaisuudessa, jossa molemmat osapuolet olivat mukana. Varkauden-Tori-Torpalla pidetyssä tilaisuudessa olivat mukana paikalliset kansanedustajat Jorma Vokkolainen (vas.) ja Kari Rajamäki (sd) sekä Varkauden työvoimatoimiston johtaja Sirkka Kuusisto ja Metalliliiton aluetuomiossa työttömyysasioista vastaava Maija Parviainen.

Alle 25-vuotiaat väliinpuotaja

Varkaudessa on käynnissä Euroopan sosiaalirahaston tuella Nuppi-projekti alle 25-vuotiaiden työllistämiseksi, vajaakuntoisille tarkoitettu Aura-projekti ja maaliskuun loppupuolella käynnistynyt Pitko-projekti pitkäaikaistyöttömien tukemiseksi.

Tämän lisäksi Varkauden kaupunki tukee pienyrittäjiä, jotka työllistävät pitkäaikaistyöttömän neljäksi kuukaudeksi maksamalla puolet peruspalkasta. Jos työsuhte vakinaistuu, kaupunki maksaa vielä neljän kuukauden ajan 25 prosenttia peruspalkasta.

Työvoimatoimiston johtajan Sirkka Kuusiston mukaan Varkaudessakin liittyy suuria ongelmia siihen, että 18-24 -vuotiaat, joilla ei ole ammatillista koulutusta eikä työhistoriaa, eivät saa työmarkkinatukea. Ongelmia aiheuttaa mm. se, että nuori voi saada työmarkkinatukea vain vuoden pituiselta työharjoittelujalalta.

- Sellainen nuori, joka on ollut työharjoittelussa 17-18 -vuotiaana, saat- taaksiki jäädä ilman työmarkkinatukea jopa 25-vuotiaaksi saakka, sanoo Kuusisto.

Kuopion työvoimapiiri on tehnyt esityksen näiden epäkohtien korjaamiseksi. Varkaudessa ongelmaan pu- reudutaan mm. Nuppi-projekti, joka tarjoaa nuorille työtä useissa erilaisissa työpajoissa.

Työssäoloehdon pidentäminen kohtuutonta

- Jos työttömille ei tarjota työpaikkoja, tuloloukkujen sijasta on syytä puhua pikemminkin köyhyysloukuista. Itä-Suomessa työpaikkoja on vaikea luoda, varsinkin yli 50-vuotiaalle. Siksi työssäoloehdon nostaminen 10 kuukauteen oli erityisen kohtuutonta Itä-Suomessa, muistutti Kari Rajamäki.

Hän totesi tuloveron keventämisen vaikuttavan myönteisesti työllisyys-

teen, mutta muistutti että jatkossa verokevennykset on suunnattava pienituloisille. Samoin on alennettava palveluiden arvonlisäveroa työllisyyden parantamiseksi. Samasta syy- stä on korotettava vuorotteluvapaan korvausta.

Rajamäki kritisoi myös sitä, että monet kunnat ovat vuodesta toiseen palkanneet työntekijöitä kuudeksi kuukaudeksi työllistämistuen avulla, vaikka tarvittaisiin kipeästi lisää vakinaisia työntekijöitä. Pienyrityksille määräjäksi myönnettävät poisto- ja verokevennykset elvyttäisivät Rajamäen mukaan investointeja. Hän kaipa- paili myös metsäteollisuuden inves- tointeja Varkauden seudulle.

Pätkätöiden turvaa on parannettava

Kansanedustaja Jorma Vokkolaisen mielestä arvonlisäveron alentaminen työvaltaisissa palveluissa ja rakentamisessa loisi tehokkaasti uusia työpaikkoja. Hän kummasteli myös, miksi vasemmiston työllisyysesityk- set eivät etene hallituksessa.

- Velvoitetöyllistämällä, johon valtion ja kuntien on osallistuttava, on erityisen suuri merkitys Varkauden seudulla, missä on selvää rakenteel- lista työttömyyttä.

Myös Vokkolaisen mielestä työ- säoloehdon pidentäminen 10 kuukauteen oli huono päätös. Hän vaati, että selvitetty missä tapauksissa työt- ön voidaan työllistää kuutta kuu- kautta pidemmäksi ajaksi.

Vokkolaisen mielestä työmarkkinaratkaisujen merkitystä työllistä- misessä ei pidä vähätellä. Hän muis- tutti että Varkaudessa, missä työttö- myysaste on pitkään pysynyt korkeana, työttömien kannattaa harkita met- tallialan koulutukseen menemistä, koska ala tarjoaa työpaikkoja. Tästä kaikki työttömät karvaiden koke- mustensa kautta eivät olleet yhtä mieltä.

Vuorotteluvapaalle on Jorma Vok- kolaisen mielestä nyt sosiaalinen tilaus. Myös työnantajien aseme vuorottelua kohtaan on muuttanut myön- teisemmäksi. Hänen mukaansa vuorotteluvapaalle siirtyminen on selkeä osoitus työssäoleviltä tukea työttömiä.

- Pätkätöissä olevien sosiaaliturvaa on parannettava. On myös ripeästi ja ennakkoluulottomasti selvitettävä, kuinka paljon ihmisiä "kolmas sek- tori" voi työllistää, sanoo Jorma Vok- kolainen.

MATTI MÄKELÄ

Kuopion työttömät harrastavat, keskustelevat, juhlivat

Kuopion Seudun työttömät ovat valinneet uudeksi puheenjohtajakseen viiden vuoden ajan työttömän arki todellisuutta, omassa elämässään läpikäyneen **Juhani Tanskin**.

Kun toiset uskovat toimintaan, Tanski luottaa sanan voimaan. Tuoteliimpina kausina mieheltä on riittänyt sanomista muun muassa paikallisten lehtien mielipidesivuille useampana päivänä viikossa.

Aikaisemmin työttömien yhdistyksen olemassaoloa, sen mielipiteitä ja näkemyksiä ei esimerkiksi tiedotusvälineissä juuri noteerattu. Nykyään mielipidetä kysytään, painoarvo yhteiskunnallisessa keskustelussa on nousussa.

Puheenjohtajakautenaan Tanski haluaa tehdä omalta osaltaan kaikkensa, jotta työttömyyskysymys nousisi hallituksessa ensin kymmenen, myöhemmin viiden tärkeimmän asian joukkoon.

-Tämä tarkoittaisi talous- ja työllisyyspolitiikan täyskäännöstä. Tähän asti esimerkiksi kaikki viisi Emu-kriteeriä, joita ovat julkisen talouden vaje, julkistalouden velkaantuminen, inflaatio, korot ja valuutan vakaus, ovat ohittaneet työllisyysnäkökohdan. Jos Emu-kriteerit pidetään voimassa, se tulee tehdä työllisyyttä kohentamalla, ei työllisyyden kustannuksella, kuten nyt on tehty.

-Velka- ja budjettiongelman rat-

Kuopion työttömien yhdistyksessä osataan juhliaakin, kuten kuvasta näkyy.

kaiseminen työllisyyden kustannuksella vain siirtää ratkaisuja tulevaisuuteen. Työttömyyden jatkuminen on aikapommi, joka uhkaa räjähtää. Tällä hetkellä alle 25-vuotiaita työttömiä on 70 000, yhden suurempuolaisen ikäluokan verran.

Varapuheenjohtajaksi helmikuussa pidetyssä vuosikokouksessa valittiin **Mirja Poutiainen**, sihteeriksi **Helinä Laaksonen**. Kuopion yhdistys on saanut myös uuden toiminnanohjaajan. **Sisko Kivistö** aloitti tehtävässä maaliskuun alussa.

Syällisyys

Yksi keskeinen puheaihe Kuopion työttömien keskustelupiireissä on ollut syällisyys. Julkisessa keskustelussa työttömät ovat usein "he" erotukseksi "meistä", esimerkiksi poliittisista päättäjistä. Puhutaan antautuneesti muun muassa pienistä ihmisistä, niistä, joita "me" "autamme", ikäänkuin työttömyys ja sitä usein seuraavat taloudelliset ongelmat siirtäisivät ihmisen pois itsestään vas-

taamaan kykenevien joukosta. Autettavassa on aina jotain pielessä, jotta vähemmän kuin "meissä" muissa.

Hyvä esimerkki ihmisten erottelusta puheiden tasolta on lapsiläisissä leikkauksissa pari vuotta sitten. Silloin jokaisesta hallituspuoleesta tuli viesti: tämä ei vaikuta oleellisesti kenenkään kuukausituloihin. Näin monilapsiset työttömien perheet, joilta otettiin tuntuvasti, siirrettiin puheiden tasolta ihmisryhmään "ei kukaan". Juhani Tanski puolestaan ihmettelee päättäjien aggressiivisuutta.

-Itsenäisyyspäivänä valtiovarainministeri Sauli Niinistö puuttui ponttevasti kansalliseen hätätilaan kerta-kaikkien hienoin ja konkreettisin toimenpide-esimerkein. Niinistön ajatus, että työttömien pitäisi ilmoittaa joka päivä työvoimatoimistossa, kuten Belgiassa, on pohjanoteeraus. Se asettaa haasteen muillekin luoville ajattelijoille.

-Niinistön mielestä työttömyys on ilmeisesti rikos, josta syyllisiä on rangaistava. Niinistön mielestä syyllisiä

lienevät työttömät. Heitä on helppompaa syyllistää kuin työttömyyden oikeita aiheuttajia.

-Alhon tarjoamaa keppiä työttömät ovat saaneetkin. Se tekee kipeää, se masentaa ja sitä on saatu riittävästi. Masentavaa asiassa on taloudesta ja työllisyydestä vastaavien ministeriöiden tiedon ja taidon taso. Kortistosta taitaisi löytyä ammatitaitoisempaa ja elämän todellisuuteen paremmin otteensa säilyttäneitä valtiovarainministeriä, Tanski toteaa.

Työttömyysstatistot kaunistuvat, kun ihmiset siirtyvät työllistämisen- ja tukityöllistämisiin, kursseille tai kun osa työnhakijoista tiputetaan pois työttömyystilastoista. Työtön on järjestelmän armoilla, pakotettu esimerkiksi kuuden kuukauden työjaksoon, josta saatavat kuukausiansiot eivät aina nouse työttömyyskorvausta suuremmiksi.

Työllistämistyöpaikkojen ovien väliin taas on vuosien saatossa ennättänyt kiilautua niin monta jalkaa, että vakituiseen työpaikkaan saaminen kuuden kuukauden työjakson avulla jää

yleensä täyttymättömäksi unelmaksi. Usein turhautunut työtön kiertäkin työttömyyshistoriansa aikana monen erilaisen työllistämistyöpaikan kautta, niiden samojen, jotka kaikki muutkin kiertävät.

-Sitten tälle ihmiselle kerrotaan siellä työpaikassa, että hän on yksi niistä, jotka ovat omaa saamattomuuttaan vieneet maan perikatoon. Yksi niistä, joita muut elättävät. Työpaikoilla ei kutsuta mukaan yhteisiin illanviettoihin ja vakituinen henkilökunta petkää, että työllistetyille tarjoutuu mahdollisuus pidiempiä kaiseen työpaikkaan, Kuopion työttömien keskusteluryhmää vetävä **Martti Tervo** kuvaa työttömien tunteja.

Viisivuotisjuhla

Kuopion työttömien yhdistys täyttää huhtikuussa viisi vuotta. Sisko Kivistön mukaan tavoitteena on järjestää avoimempien ovien tapahtuma, jonka toivotaan houkuttelevan paikalle mahdollisimman monta uutta kasvoa Kuopion seudun noin 8 000 työttömän joukosta.

-Juhlat järjestetään toimintakokouksella. Paikalla tarjotaan erilaista ohjelmaa, on juhlapuhuja, sketsejä, hyvää syömistä ja niin pois päin, Kivistö kuvaa.

Viiden vuoden aikana Kuopion yhdistyksen jäsenmäärä on kasvanut kahdestakymmenestä kahteensataan, toimitilat ovat siirtyneet Kauppakadun Vinkkelin tiloista Maljalahden kadulle ja harrastustoiminta on lisääntynyt.

Tällä hetkellä yhdistyksessä on meillä leivonta-, ompelu- ja kankaanpainantakerhöt. Ryhmäkeskustelua on tarjolla keskiviikkoisin, torstaisin on torstaitapaaminen, johon yleensä kutsutaan asiantuntija-alustaja. Ohjattua liikuntaa voi harrastaa neljänä päivänä viikossa ja näytelmäpiiri kokoukseen tiistaisin.

LIISA TAPANEN

Puheenjohtaja Juhani Tanski.

SPR:n työllisyyskoulutus nuorten mieleen Toijalassa

"Antaa pohjaa elämälle eteenpäin"

-Ajattelin tullessani, ettei tästä ole mitään hyötyä. Mutta kyllä ovat käsitteet muuttuneet, sanoo 17-vuotias Aki Vallo.

Toijalalaiset nuoret eivät pidä SPR:n työllisyyskoulutusta turhana.

Suomen Punaisen Ristin järjestämä Oman vallan valtiain -koulutus koostuu nuoren elämän hallintaan ja työllistämismahdollisuuksiin liittyvistä kysymyksistä

Kurssi on tarkoitettu sellaisille alle 25-vuotiaille nuorille, joilla ei ole peruskoulun jälkeistä ammattikoulutusta tai tutkintoa, sanoo oev-kouluuttaja Kari Vuoli.

Kurssi on opettanut ryhmähenkeä

ja samalla on tutustuttu eri työllistämismuotoihin, sanoo toijalalainen Aki Vallo, jota ammattikoulu ei kiinnostanut, vaan hän jätti sen kesken. Nyt hän toivoo pääsevänsä oppisopimuskoulutukseen tai löytävänsä vakituiseen työsuhteeseen.

Ongelman ratkaisua ja tiimityöskentelyä

-Olen oppinut tekemään työtä isossa porukassa. Kurssi antaa pohjaa omalle elämälle, tuumii 19-vuotias viialalainen Vivi Valli. Merkanttiksi viime keväänä valmistunut tyttö odottaa paljon kurssiin kuuluvalla työ-

harjoittelulta, jota hän on onnistunut saamaan toivealaltaan tietokoneiden parissa. Työnantajalleen hän aikoo ehdottaa oppisopimusta.

20-vuotias viialalainen Minna Leskinen jätti muutama vuosi sitten peruskoulun kahdeksannen luokan jälkeen kesken. Työkokemusta hänellä on puolen vuoden ajan siivoojana, muuten hän on osallistunut vapaaehtoistyöhön ja ollut työttömänä.

-Kurssilla olen oppinut ajattelemaan asioita positiivisesti ja saanut uusia kavereita. Nyt voisin lähteä opiskelmaan, arvelee Minna.

Toijalalainen Ville Sandström, 23, ehti ammattikoulun jälkeen tehdä

rakennustöitä monellekin työnantajalle ennen kuin jäi työttömäksi. Ville haluaisi vaihtaa alaa ja toivoisi kurssin työharjoittelujaksojen jälkeen pääsevänsä oppisopimuskoulutukseen.

Yhteistyössä myös kaupunki

Toijalassa työttömien nuorten kussittamiseen osallistuu yhteistyössä SPR:n ja työvoimatoimiston kanssa myös kaupunki.

-Meillä alkoi puolitoista vuotta sitten nukkohta -projekti, jossa yhdistettiin työvoimatoimiston toimeenpi-

teet nurien työllistämisen ja koulutuksen tukemisessa nuorisotoimen ammattitaitoon sekä kaupungin muihin toimiin, kertoo nuorisosihteeriksi Sirkka-Liisa Strömmer.

Työvoimatoimisto osti kurssin ja kokemukset olivat niin hyviä, että nyt järjestettiin jo kolmas kurssi. Ensimmäisen kurssi 11 osanottajasta kolme sai työpaikan, kaksi hakeutui opiskelamaan ja yksi löhti oppisopimuskoulutukseen. Lisäksi monet löysivät määräaikaisia työpaikkoja, vahvistaa nuorisotoimen työsuunnittelija Juhani Villanen.

RITVA MÄKELÄ

Eurooppalainen marssi työttömyyttä, turvattomuutta ja syrjäytymistä vastaan

ENU:n (Euroopan työttömien verkosto) vuosikokous päätti marraskuussa 1996, että Euroopan työttömien yhdistykset osallistuvat Eurooppalaiseen marssiin, joka päättyy Amsterdamiin 14.6. Seuraavana päivänä Amsterdamissa alkaa EU:n hallitusten valinnainen kokous HVK.

Kokoukseen osallistuville hallitusten edustajille on tarkoitus luovuttaa vetoisuus, joka sisältää ehdotuksia työttömyyden, työssä koettavan turvattomuuden ja syrjäytymisen vähentämiseksi EU-maissa. Tähän ns. manifestiin kerätään allekirjoituksia marssireittien varrelta. Idea on alunperin lähtöisin Ranskasta, jossa myös sijaitsee marssin sihteeristön toimisto.

Marssin järjestää eri Euroopan maissa hyvin kirjava joukko kansalaisjärjestöjä, kuten työttömien, pa-

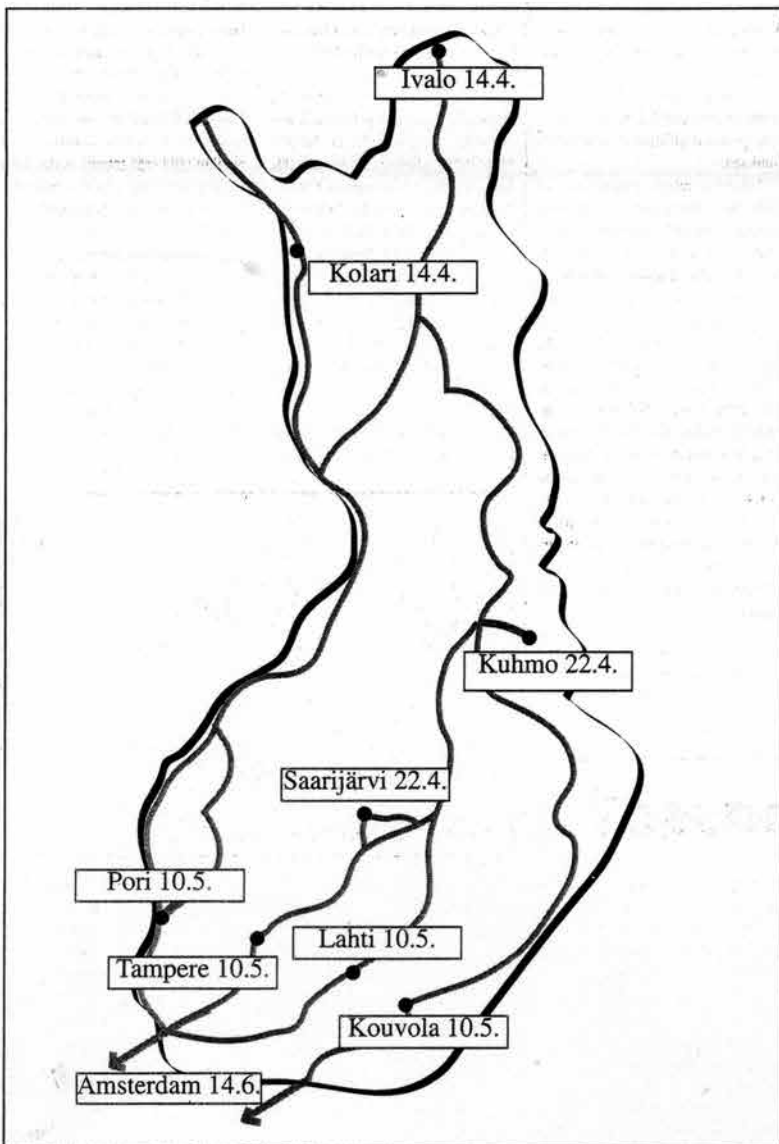
kolaisten, asunnottomien ym. yhteisöt. Suomen osuudesta vasta TVY. Marssi toteutetaan Suomessa viestinä neljää eri reittiä pitkin. Pisimmillä reiteillä, joille keskieuoppalaiset antoivat nimet Arctic Circle 1 ja 2, lähtö tapahtuu 14.4. Kolarista ja Ivalosta, Saarijärveltä ja Kuhmosta marssi alkaa 22.4.

Työttömien yhdistykset marssin reittien varrella huolehtivat paitsi viestin kuljettamisesta ja allekirjoitusten keräämisestä vertoomukseen, myöskin marssiin liittyvästä oheisohjelmasta oman mielikuvituksen ja voimavarojen puitteissa. Marssin järjestäjät tulevat ideoimaan ja kuvaamaan videolle pätkiä reitin eri vaiheista, joita tarjotaan levitykseen Euroopan tv-kanavien kautta.

Marssin ajoitus on suunniteltu niin, että viesti olisi perillä vappuna

isoilla paikkakunnilla, kuten Pori, Tampere, Lahti ja Kouvola. Marssi päättyy Suomen osalta 10.5. eli päivänä, jolloin hallitus ja etujärjestöt sopivat työttömyysturvan leikkauksista. Tästä viesti jatkaa matkaansa Pohjois-Saksaan. Niin Suomen kuin koko Euroopan maiden työttömien viestit luovutetaan Amsterdamissa 14.6.

TVY:n sisällä marssin järjestelyistä vastaa Kalle Kunnas Kajaaniasta. Hänet tavoittaa puhelimitse numerosta 08 - 639314. Eri työvoimapiirien alueella vastuuhenkilöitä ovat TVY:n aluevastaavat, joiden yhteystiedot löytyvät tämän lehden sivulta 13. Marssista voi tiedustella myös TVY:n toimistosta Sirkka Rajalalta, puh. 09 - 73104114.

Eurooppalaisen marssin Suomen osuuden pääreitit ja aikataulut.

Työttömyydessä on selvä Emu-lisä

Erkki Tuomioja: Markka vai euro? Tuleeko Suomen liittyä Euroopan raha- ja talousliittoon? Eurooppa-toimikunta 1997.

SDP:n eduskuntaryhmän puheenjohtaja ja EU-asioita valmistelevan suuren valiokunnan puheenjohtaja Erkki Tuomioja kritisoi tuoreessa kirjassaan Markka vai euro? niitä suomalaisia, jotka hänen mielestään liian lyhytnäköisesti ja kriittisesti kiirehtivät Suomen Emu-jäsenyyttä.

Tuomiojan johtopäätös on se, että Emu-päätöstä on lykättävä tai siitä on kokonaan luovuttava. Hiukan yllättävää on kuitenkin se, että Tuomioja ei vaadi kansanäänestystä Emu-jäsenyydestä, koska siitä hänen mukaansa päätettiin jo EU-kansanäänestyksessä syyskuulla 1994.

Tuomioja kritisoi mm. sitä, että työttömyyttä ei lukuisista vaatimuksista huolimatta ole kelpautettu Emu-kriteeriksi. Hän kysyy, kuinka vakaa on sellaisen maan talous, jonka työttömyysaste on esimerkiksi 20 prosenttia. EU-maiden työttömyydessä on Tuomiojan mukaan nähtävissä selvä Emu-lisä.

Syyt EU-maiden korkeaan työttömyyteen löytyvät Tuomiojan mukaan ensisijaisesti rakenteellisista tekijöis-

tä. Jättityöttömyyden taustalla on myös se, että kaikissa EU-maissa on pyritty noudattamaan samankaltaista julkisen velan ja budjettialijäämän rajoittamiseen tähtäävää politiikkaa silloinkin kun olisi ollut varaa elvyttää.

On aivan selvää, että EU ja Emu eivät ratkaise Suomen työttömyysongelmaa. Tuomiojan mielestä EU-tarvitsisikin rinnalleen "työllisyysunionin", kuten esimerkiksi Ruotsissa on ehdotettu. Tämä käsite on kuitenkin vielä vailla konkreettista sisältöä.

Tilanteessa, jossa pitkään jatkunut työttömyys edelleen on rakenteellista, ei Tuomiojan mielestä kuitenkaan ole paluuta myöskään vanhakantaiseen keynessäiseen talouspolitiikkaan. Hän varoittaa, että sellaisessa tilanteessa, jossa taistelu inflaatiota vastaan on voitettu, voidaan vanhakantaista politiikkaa harjoittamalla ajautua deflaatioon, mikä on haitallista taloudelle, kasvulle ja työllisyydelle.

Asetelma on Erkki Tuomiojan mukaan tällä hetkellä tietoisesti ajateltu sellaisiksi, että Emu-hankkeen kaatumisen johtaisi syvään kriisiin koko EU:ssa. Tuomioja arvioi kuitenkin, että EU voi laajentua, vaikka Emu-hanke kaatuisikin.

MATTI MÄKELÄ

Sosiaalinen hätähuuto

Tutkijoiden hätähuuto Manifesti sosiaalisesta Euroopasta. Stakes 1996, 171 s., 138 mk

Manifesti sosiaalisesta Euroopasta on johtavien eurooppalaisten työelämän tutkijoiden vaikuttava vetoisuus, jolla pyritään kiinnittämään huomiota mm. Euroopan vaikeaan työttömyysongelmaan ja yleensä työelämään liittyviin asioihin. Suomesta vetoosuuden laatijoihin kuuluu apulaisprofessori Pertti Koistinen.

Kirja sopii erinomaisesti mm. ammattikorkeakoulujen ja korkeakoulujen opetuskäyttöön. Iskevästi ja selkeästi kirjoitettu kirja antaa paljon tietoa myös työttömille. Jokaisen TVY:n jäsenyhdistyksen kannattaisi hankkia tämä kirja. Jos ei ole varaa niin voi

pyytää kotipaikkakunnan kirjastoa hankkimaan sen kokoelmiinsa.

Kirja on työ- ja sosiaalipolitiikkaan sekä työoikeuteen paneutuneiden asiantuntijoiden ajatuksia herättävä puheenvuoro EU:n tulevaisuudesta. Kirjasta saa paljon tietoa työelämään liittyvistä ongelmista ja myös työttömyydestä, joka EU:ssa on todella vaikea. Pelkästään Saksassa on lähes saman verran työttömiä kuin Suomessa on asukkaita.

Kirjaan valitut artikkelit ovat ilahduttavan kriittisiä. Kirjoittajat esittävät myös työelämään liittyviä suosituksia, jotka heidän mukaansa pitkäsi ottaa esille poliittisessa keskustelussa.

MATTI MÄKELÄ

Metallityöväen työttömyyskassan puhelinpalvelu työttömille ja lomautetuille jäsenille

Työttömyyskassan puhelinpäivystys on maanantaista perjantaihin klo 9.00–11.00 ja 12.00–15.00, puh. (09) 7701 (vaihe)

- Alueoimistot, joissa suurin osa työttömyyspäivärahahakemuksista käsitellään ja maksetaan, vastaavat puhelinkyselyihin omina päivystysaikoinaan.
- Keskitä puhelinkyselyt vain päivystysaikoihin.
- Vältä tarpeettomia, päivärahojen maksatuspäiviin liittyviä kyselyjä. Muista myös automaattinen puhelinpalvelu 0600-97707. Soittajalle puhelu maksaa 2,20 mk minuutti sekä paikallispuhelumaksun.
- Tarkista päivärahan maksusuoritukset omasta pankistasi.
- Kokonaan työttömien ja lomautettujen päivärahat maksetaan yleensä keskiviikkona, koulutustuen ja vuorottelukorvauksen maksupäivä on torstai.

Teuvan kumppanuus

Teuvan Työttömien puuhanainen Tytti Auru on ollut aktiivinen kumppanuushankkeen käynnistämässä Teuvalla. Kuvassa Tytti Auru puhumassa työttömien ihmisoikeuspäivillä.

Etelä Pohjanmaalla, Teuvan noin seitsemätuhannen asukkaan kunnassa väki vähenee uhkaavasti koko ajan ja työttömyysaste, se vain sinnikkäästi pysyttelee 17 %:n paikkeilla. -"Jotaki tarttis varmahan teherä!", ja pian.

Onneksi Teuvalta löytyi tarmokkaita, korvat höröllään kulkevia ihmisiä, jotka välttivät omasta kunnasta ja sen asukkaiden hyvinvoinnista. Teuvan Työttömät ry:n vetäjä Tytti Auru sai viime syksynä kiipinän kumppanuusajuksesta seurattuaan mitä Ähtärissä asian kanssa puuhattiin. "Miksei siis myös Teuvalta löytyisi yhteistyöhaluisia henkilöitä tekemään jotakin hyvää yhteisten asioiden eteen".

Ja ei kun tulemaan. Teuvan Työttömät ry:n toimesta yhteistyössä kunnan ja Teuvan ammatillisen aikuis- koulutuskeskuksen kanssa järjestettiin lokakuussa asiasta tiedotusilta, jossa mukana asiantuntijoina olivat Vaasan yliopistosta Valtiotiet. tri Hannu Katajämäki ja Vaasan työvoimapiiriin päällikkö Raimo Harjunen. Tiedotustilaisuudessa asiaan suhtauduttiin myönteisesti, joten päätettiin käynnistää kumppanuus myös täällä Teuvalla.

Ja pohjalaisia kun ollaan, niin

omin voimin pyntään tulemaan toimeen. Teuva ei siis kuulu

Euroopan sosiaalirahaston tuella toimivien kumppanuusyhdistysten joukkoon, vaan mahdollisten hankkeiden käynnistämiseksi käytetään 5B-alueetukea ja paikallista rahoitusta. TEuvan kumppanuusyhteisö toimii ehkä hieman pienemmässä mittakaavassa kuin "viralliset" kumppanuusyhdistöt

Toivomuksena kumppanuusajatuksessa on, että mukana olevat edustajat olisivat asiastaan aidosti kiinnostuneita. Vain sillä tavalla ajatusta voidaan viedä eteenpäin ja sitä pystytään hyödyntämään

Teuvan kumppanuusyhteisöön lähti mukaan 19 edustajaa 13 eri taholta. Mukana on työttömien, kunnan, vapaaehtoisjärjestöjen, ammattijärjestöjen, seurakunnan, työvoimatoimiston, Kelan ja yrittäjien edustajia.

Kumppanuusyhdistyksen perustava kokous pidettiin jo maaliskuussa, jossa tarkoituksena oli kartoittaa eri ryhmien ajatuksia, päättää yhteisön perustamisesta ja kartoittaa eri tahojen sitoutuminen asiaan.

Puheenjohtajaksi yhteisöön pyydettiin yrittäjiä edustava Marja Leena Malinen, joka rohkeasti suostui haasteelliseen tehtävään.

Seuraavaksi todettiin, että tarvitaan projektisihteeri; Työhön palkattiin Marjo Sändberg, joka otti työn vas-

taan suurena haasteena. Projektisihteerin palkan maksaa työvoimahalinto.

Puitteet kumppanuustoimiston järjestämiseen saatiin hyvällä yhteistyöllä kuntoon, tilat luovutti korvauksetta Suopohjan Osuuspankki, atk-laitteet Merita-pankki, puhelin kuluineen saatiin kunnalta, ja muut kumppanit osallistuivat resurssiensa mukaan.

Viimeisimmissä kokouksissa on pohdittu SWOT-analyysin keinoin Teuvan vahvuuksia ja heikkouksia. Ryhmä on kehitellyt osin jopa pähkähulluja ideoita uusien työpaikkojen luomiseksi ja palvelujen säilyttämiseksi kunnassa.

Tämänhetkisenä työnä sihteerillä on kartoittaa ja järjestää erilaisten omaa aluetta koskevien ESR-projektien olemassaolo. Tarkoituksena on järjestää näille projektien edustajille yhteinen Tiedotustilaisuus, jossa keskustellaan hankkeista ja mahdollisuudesta yhdistää voimavaroja, yms.

Kumppanuusyhdistyksen lopullisena tavoitteena on työpaikat, muuttotappion kääntäminen voitoksi ja asuin- viihtyvyyden parantaminen kunnassamme.

MARJO SANDBERG
TEUVAN KUMPPANUUSYHTEISÖN
PROJEKTISIHTTEERI

TVY:n edustaja Tapio Salomaa:

Kumppanuus käynnistynyt

Suomi on esittänyt Euroopan komissiolle pilottihankkeiksi kumppanuuskokeiluun seitsemää aluetta: 1. Tampere, 2. Lahti, 3. Koillis-Lappi (Kemijärvi, Pelkosenniemi, Posio, Salla, Savukoski), 4. Iisalmen työssäkäyntialue (Iisalmi, Sonkajärvi, Vieremä), 5. Lohja, 6. Kemi, 7. Turun seutu (Turku, Kaarina, Lieto, Raisio).

Pilotit esitetyivät EU:n komission edustajille 17.3. Kuntatalossa pidetyssä tilaisuudessa ja ensimmäisiä valintoja, jotka koskevat siis kaikkia jäsenmaita tehtänee huhtikuussa. Eräiden maiden hitaan kiihtymisen vuoksi pilottialueita valittaneen vielä loppukesästä. Piloteiksi hyväksyttävälle on luvassa ylimääräistä rahoitusta kansainvälistä verkottumista varten. Joka tapauksessa edellä kerrotut suomalaiset kumppanuuskokeilut ovat parhaillaan käynnistysvaiheessa Suomen omilla päätöksillä.

Edellä lueteltujen lisäksi käynnistymässä, osin jo käyntiin lähteneinä ovat seuraavat EU:n tavoiteohjelma 3:n tuella rahoitettavat kokeilut: 8. Haminan seutukunta ja Kotka, 9. Itä-Helsinki, 10. Jyväskylä, 11. Jämsän seutukunta (Jämsä, Jämsänkoski, Kuhmoinen), 12. Järvenpää, Kerava, Tuusula, 13. Kuopio, 14. Oulun seutu (Oulu, Kempele), 15. Pori,

16. Seinänaapurit (Ilmajoki, Jalasjärvi, Kurikka, Nurmo, Peräseinäjoki, Seinäjoki, Ylistaro), 17. Ähtäri.

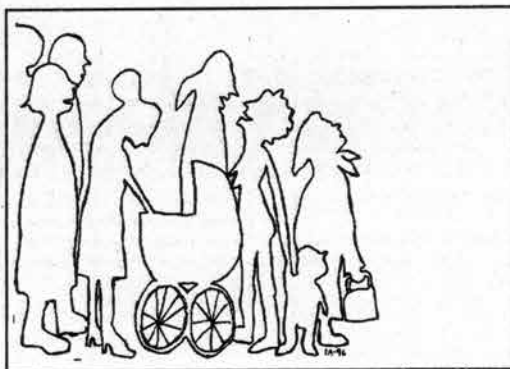
Tavoiteohjelma 6:n alueella kumppanuushankkeita ovat 18. Joensuu, 19. Kajaani, 20. Mikkelin seutu (Mikkeli ja Mikkelin maalaiskunta), 21. Eno, 22. Haapajärvi, 23. Inari, 24. Kaustisen seutukunta (Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Perho, Toholampi,

Ullava), 25. Koillis-Savo (Juankoski, Kaavi, Nilsia), 26. Kuhmo.

Kun etenkin monen kaupungin hankkeessa tosiasiallisesti on mukana työssäkäyntialue laajemminkin, esim. Lahdessa myöskin Orimattila, Heinola, Hollola ja Nastola on jo kumppanuushankkeiden ensimmäiseen vaiheeseen tullut huomattava määrä maamme kuntia. Malleille on siis ollut ilmeinen tarve perinteisten työllistämiskeinojen osoitettua tehottomuutensa.

Kaikki halukkaat eivät määrärahojen niukkuudesta johtuen pääseet kumppanuuskokeiluun vielä tässä valinnassa, mutta monet eivät ilahduttavalla kyllä haudanneet kehittämäänsä yhteistyötä vaan ovat lähdössä liikkeelle tavoiteohjelmien 6, 2, ja 5b resurssilla sekä työvoimapiirien kansallisen rahoituksen turvin.

Erikseen mainittakoon Teuva, joka on käynnistännyt kumppanuushankkeensa aito pohjalaisen tapaan pyytämättä apuja sen kauempana. Muutenkin on korostettava, että niin Teuvalla kuin monella muullakin paikakunnalla hankkeet olisivat ilman työttömien aktiivista panosta jääneet ainakin tällä erää toteutumatta. Teuvalaista toimintatapaa voi suosittelua kaikille työttömien yhdistyksille, jotka haluavat kotiseudullaan aktiivisesti vaikuttaa työllisyyden parantamiseen. Siis kumppanuuden hengessä neuvonpitoon kotikunnan virkamiesten ja päättäjien, työvoimatoimiston, seurakunnan, yrittäjien, vapaaehtoisjärjestöjen, ammattiosastojen ja oppilaitosten kanssa eli yhteys kaikkiin tahoihin, jotka ovat valmiita toisitoimien yhteisen edun vuoksi.

Mikä on unohtumassa?

Kumppanuuden edellyttämä uusi ajattelutapa ja uudenlainen suhtautuminen näyttää helposti unohtuvan tässä vaiheessa, kun määrärahoja on tulossa, vetäjiä palkataan ja toimintasuunnitelmaa laaditaan. Tämä kävi ikävä kyllä ilmi jo pilottihankkeiden esittelystä ja viestit maan eri puolilta ovat samanlaisia. On enemmän sääntö kuin poikkeus sellainen menettelytapa, jossa työttömät olivat kyllä kelvollisia kumppaneita anomuksia tehtäessä, mutta nyt ollaan lähdössä vanhoille urille lisääpuna hallintoku-

luihin tuleva EU-rahoitus.

Eihän se näin voi toimia. Kyllä työttömyystilastojen tältä vuosikymmeneltä pitäisi riittää todistamaan uudenlaisen toiminta kulttuurin välttämättömyys. Kumppanuushankkeet ovat EU:n peräänkuuluttamia alhaalta ylös -periaatteella toimivia malleja, joissa työttömät ovat tasavertaisina osapuolina alusta alkaen. Paikallistason päätökset ja linjaukset tehdään kumppaneiden yhteisessä johtoryhmässä olkoon sen nimi ja malli mikä tahansa. Sillä ei ole

merkitystä kenen kautta esim. hallintokulujen rahoitus kanavoidaan.

Työttömien yhdistyksillä on juuri nyt ratkaisevan tärkeä merkitys siihen, mihin suuntaan hankkeet lähtevät. Me emme saa hukata tätä tilaisuutta ja päästää vanhaa tehotonta työvoimapolitiikkaa jatkamaan entistä uraansa. Siitä vaan tarvittaessa jalkaa yhteen jos toiseenkin ovenrakoon ja kun yhdeltä kengät lahoavat, vaihdetaan miestä. Kyllä keittiä riittää.

Yleisemminkin pitäisi oivaltaa myös se tosiasia, että juuri meitä työt-

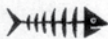
ömiä kaikkein eniten kiinnostaa työllisyyden parantaminen. Kyseessä on niin sanoakseni henkilökohtainen ongelma, jonka ratkaisemiseksi olemme valmiit antamaan oman tuihin panoksemme. Juuri me olemme varmaan tässä yhteiskunnassa eniten pohtineet keinoja, joilla työttömyydestä päästäisiin työn syrjään.

Olemme tottuneet ja osin turtuneetkin yleiseen asenteseen, jossa meitä työttömiä pidetään lähinnä kalliina ja rasittavana ongelmana. Monet työttömät tuntevat sen vuoksi

raskaana syyllisyyden taakan. Tästä turhasta syyllisyydestä on lupa vapautua. Meidän itsemme on ensin oivallettava, että juuri meissä pitkälti on myös työttömyysongelman ratkaisu. Tämän todistamme asettamalla tietomme, taitomme ja kokemuksemme kumppanuushankkeitemme käyttöön. Tasavertaisina!

Hiljaisen viikon keskiviikkona.

Tapio Salomaa

TVY jatkaa jäsenistön selvällä tuella kansalaisjärjestön linjalla

TVY:n jäsenistö on puhunut. Maaliskuun puolivälissä Lahdessa pidetyssä vuosikokouksessa järjestön johtoon valittiin toiseksi kaudeksi Lea Karjalainen Ivalosta. Hän voitti lopullisessa vaalissa vastaehdokkaanaan olleen Anja Luoman Porvoosta äänin 164-108. Muut puheenjohtajehdokkaat olivat Erkki Gråsten, Olavi Eloranta ja Markku Kekäläinen.

TVY:n sisälle aiottiin marsittaa puoluepolitiikka, mutta jäsenistö torjui sen varsin selkeasanaisesti. SDP:n ehdokkaana markkinoiti Erkki Gråsten Riihimäeltä sai vaalin ensimmäisellä ja toisella kierroksella vajaat 40 ääntä.

Kyseessä ei ollut puoluepoliittinen vaali, vaan linjalintaa. Nyt voitti linja, joka merkitsee TVY:n jatkamista työttömien itsenäisen kansalaisjärjestön linjalla. Vastoin esittettyjä väitteitä, se ei merkitse suhteiden katkaisemista mihinkään yhteistyöhön. Kyseessä onkin entisten suhteiden vahvistamisen lisäksi uusien suhteiden luominen erityisesti muihin kansalaisjärjestöihin, mutta myös puolueisiin, eduskuntaryhmiin, uusiin ammattitoihin ja mm. yliopistoliseen tutkimukseen.

TVY:n sisäisesti vuosikokous viitoitti linjaa, joka merkitsee työn painottamista nykyistä enemmän työllistämisen ja yleensä työllisyyspoli-

tiikan ongelmiin.

Työttömyysturvan puolustamista ei unohteta, mutta kamppailu työn puolesta tulee kokouspuheenvuorojen mukaan saamaan suuremman sijan.

Tähän vaikuttaa osaltaan alkanut kumppanuusyhteistyö, jossa TVY ja työttömien yhdistykset ovat kautta maan mukana aina valtakunnallista toimeenpanoryhmää myöten. Myös mukanaolo kansalaisjärjestöjen työllisyystyöryhmissä on johtamassa uusiin avauksiin työllisyysajattelussa.

Paljon puhuttu sääntöuudistus jäi seuraavalle vuosikokoukselle ja nimettävälle sääntötyöryhmälle, jonka puheenjohtajaksi hallit uksen järjest äytymiskokous valitsi Arto Ahtiaisen Huittisista.

Ryhmä saa muun ohessa purtavakseen uusien työvoima- ja elinkeinopiirien tuomat muutokset mm. TVY:n hallituksen valinnassa. Myös työn ja työttömyyden rajan muutosten tuoma työttömän määrittely tulee varmaan olemaan yksi keskeinen pohdinnan aihe ryhmälle.

TVY:n varapuheenjohtajaksi hallitus on valinnut Anja Luoman. Tästä ja muista valinnoista enemmän sivulla 13.

TVY:n puheenjohtajaksi toiselle kaudelle valittu Lea Karjalainen kuki-tuttuna heti äänestystuloksen varmistuttua. Puheenjohtaja lupaa jatkaa jäsenistön viitoittamalla linjalla.

TVY:N VUOSIKOKOUKSESSA TOIMITTAJANA
OLI: HANNU OITTINEN

SAK ja STTK vakuuttivat tukeaan

SAK:n Pekka Ahmavaara

Vuosikokoukselle esittämässään tervehdyksessä SAK:n johtaja Pekka Ahmavaara muistutti, että toissasyksynä solmitun tupon tavoitteena oli edesauttaa työnantajien mahdollisuuksia investoida ja muutenkin kohentaa työllisyyttä. Toisin kuitenkin kävi.

- Työnantajat eivät kuitenkaan ole käyttäneet mahdollisuuksiaan työllisyyden hyväksi - velan vähentäminen, varovaisuus ja pysyvien työsuhteiden välttely ja kierto on ollut heidän linjansa, esitti Ahmavaara.

SAK:n valtuusto paaluttaa toukuu-kuussa järjestön keskeiset tavoitteet ensi syksynsopimuskierrokseksi. Tavoitteista tärkein on ilman muuta edelleen työllisyysparantaminen, mikä edellyttää Ahmavaaran mukaan jatkuvan talouskasvun ja siihen sopeutuvaa reaali-tilojen ja ostovoiman kehityksen lisäksi myös työn jakamista.

- SAK:n tavoitteena ei voi olla sellainen työajan lyhentäminen, joka rat-

kaisevasti lisää työvoimakulua suhteessa kilpailijamaihimme. Sen sijaan työajan lyhentäminen niin, että käynti- ja aukioloajat pysyvät ennallaan tai jopa pitenevät, on malli jota työnantajienkin tulisi ymmärtää.

Puheessaan Ahmavaara arveli SAK:n ja muiden palkansaajajärjestöjen olevan luontevia yhteistyökumppaneita työttömien yhdistyksille.

- Työttömät tarvitsevat ystäviä ja yhteistyötä, eivät vastustajia ja vastakkainasettelua. Ne jotka ajavat esim. työreformin nimellä kutsuttua mallia työehtosopimusten purkamiseksi tai ay-liikkeen aseman heikentämiseksi, eivät varmasti ole ensimmäisiä työttömien ymmärtäjiä. Tai entäpä ne, jotka pienyritystien toimintaedellytysten nimissä vaativat matalampia palkkoja työelämään palaaville työttömille tai työttömyysturvan leikkaamista - jopa poistamista - "kannustaakseen" työttömiä ottamaan töitä vastaan? Ahmavaara kysyi.

STTK:n Matti Hynynen

STTK:n tervehdyksen esittänyt yksikönjohtaja Matti Hynynen puuttui puheessaan Ahmavaaran lailla työllisyyden ja tuloratkaisuihin.

- Toimihenkilökeskusjärjestö STTK:n puolesta haluan tervehdä TVY:n vuosikokouksen osanottajia. Tämän kokouksen päällimmäisiin huoli on se, millä tavalla työttömyys nujerrettaisiin Suomessa. Sama huoli on myös STTK:ssa, sillä jäsenkuntamme katsoo, että työllisyyden hoito on STTK:n keskeisin tehtävä.

Hynynen mukaan on tärkeää, että kotimarkkinoita elvytetään ja investointitoimintaa siivitetään. Erityisesti rakennusalan elvyttämiseen on syytä. Puheet siitä, että rakennusala on ylikuumentunut tilanne, eivät pohjaa todellisuuteen.

- Nääme myös tärkeäksi, että teollisuus loisi uusia kasvupohjia. Tarvitsemme uusteollistamisohjelman, tarvitsemme uusia tuotteita, innovaatioita ja uusia markkinoita.

Olemme esittäneet myös palvelujen arvonlisäveron porrastusta ja alentamista, jotta tälle alueelle syntyisi uusia työpaikkoja.

Voimassa oleva tuloratkaisu on puolimatkan krouvissa. Ratkaisun voi olla monessa mielessä tyytyväinen. Yksi suuri pettymys on kuitenkin se, ettei työllisyys ole parantunut sitä vauhtia mitä uskoimme sopimusta tehtäessä. Jo nyt uskaltaa ennustaa ettei työttömyys puolitu tällä hallituskaudella mikäli ei lisäpanostusta tule.

- Ay-liikkeen taholta ei ole jankuttamista vaikka joka päivä viestittäisimme maan hallitukselle, että kaikki keinot jättäytyttömyyden nujertamiseksi on käytettävä. Jokainen kivi on käännettävä. Myös työttömien omien organisaatioiden on aktiivisesti kerrottava päättäjille näkemyksensä, sanoo Matti Hynynen vuosikokouksen osanottajille.

TVY:n vuosikokouksen
julkilausuma

Työllisyyslupaukset lunastettava

Meille työttömille on luvattu työtä ja sosiaalista turvallisuutta kun talous saadaan käyntiin. Työllisyys ei ole kuitenkaan kohtunut eikä luvattu jaettava ole lisääntynyt, vaikka koneet pyörivät ja vienti vetää täysillä. Työttömien verotus kiristyy ja uudet leikkaukset varjostavat elämää.

Lupausten pettäminen tekee koko politiikan, valtiovalan, ammattiyhdistysliikkeen ja elinkeinoelämän moraalin epäuskottavaksi. Vaadimme: lunastakaa lupauksenne ennenkin kansa kääntää selkensä demokratialle.

Vaadimme päivärahajen indeksijäädäytksen purkamista. Se vähentäisi muun sosiaaliturvan tarvetta. Jokainen työttömän saama lisämärkä suuntautuu koimaiseen kulutukseen ja palveluihin työllisyyttä edistään.

Työllisyys tulee nostaa hallituksen kymmenen tärkeimmän tavoitteen joukkoon Tähän asti EMU-kriteerit on toteutettu työllisyyden kustannuksella.

Työttömät ovat valmiita kumppanuuteen

Käynnistyneet alueelliset työllisyyden kumppanuushankkeet ovat TW:n mielestä osoitus siitä, että työttömät ensimmäisen kerran huomioidaan vakavana yhteistyöosapuolena kamppailussa työttömyyden nujertamiseksi. Kumppanuusajattelu vaatii asenteiden muutosta niin työttömien itsensä kuin muidenkin osapuolten keskuudessa.

Työ ei ole loppunut suomalaisesta yhteiskunnasta. Alueellisen kumppanuuden avulla on löydettävissä jopa uusia palkkatyön alueita. Työttömien yhdistykset ja muut kansalaisjärjestöt ovat työllistäneet kolmannelle sektorilla, sillä työllistämistä tehty työ esimerkiksi työttömien toimintakeskuksissa on vuosien mittaan antanut työtä tuhansille työttömille. Työttömyyteen käytettävien varojen ohjaaminen osaksi kolmannen sektorin palkkaluuhin on järkevää työllisyyspolitiikkaa.

Tällä ei yksi ratkaista työttömyysohjelmaa, vaan tarvitaan uusteollisuutta, pienpalvelujen uutta tuleamista, maaseudun uusia elinkeinoja ja kansalaisten työllistävien hankkeiden joustavaa rahoitusta sekä markkinoita- ja koulutusapua. TVY:n mielestä kumppanuudella ei saa romuttaa työehtosopimuksia, korvata julkisen vallan työpaikkoja eikä luoda kolmansiä työmarkkinoita.

Työttömät sosiaalisen Euroopan puolesta

Meneillään oleva Euroopan taloudellinen, sosiaalinen ja poliittinen murros muotoutuu liaksi markkinoiden ehdoilla. Päätökset tehdään yhden vaihtoehdon mallin mukaan. Kansalaisten ja heidän järjestöjensä näkökulma ei välity käytännön politiikkaan. Yksipuolisen talousajattelun seurauksia ovat työttömyyden korkea taso, muu sosiaalinen kurjistuminen, muukalaisviha ja ympäristöongelmat.

TVY yhtyy Euroopan Työttömien Verkoston (ENU) vaatimukseen, että EU:n hallitusten välisessä konferenssissa uudeksi EMU-kriteeriksi on otettava työttömyyden vähentäminen kolmeen prosenttiin. TVY yhtyy myös ENU:n kantaan, jonka mukaan työttömät eivät hyväksy rahan- ja sosiaalipolitiikan erottamista toisistaan. Samoin TVY tukee Euroopan parlamentille jätettyä vetoamusta täystyöllisyyden puolesta.

LAHDESSA 14.3. 1997
TVY:N VUOSIKOKOUS

Sirkka Liisa Joensuu muistuttaa, että työllistyminen vaatii työkuntoa

Työttömät terveydenhuollon piiriin

Ähtärin työttömien kokousedustaja, kuntotohtori ja päihde-työntekijä Sirkka Liisa Joensuu esitti TVY:n vuosikokouksessa pitämässään puheenvuorossa, että TVY:lle perustetaan oma sosiaali- ja terveysvaliokunta. Tavoitteena on Joensuun mukaan edistää työttömien terveydenhuollon seuranta, sairauksien hoitamista ja kunnon ylläpitämistä.

Työttömiltä puuttuu työssä-olevien työterveyshuoltoa vastaava työkyky/työkyvyn ylläpito.

Kuitenkin työttömien oletetaan olevan työkykyisiä heti työpaikan hirtaantuessa. Näin varsinkin yleistyvässä pätkätöissä, joissa sairaspöytä tai sijaisen ottaminen työllistettävälle heikentävät jatkossa hänen työllistymistään, sanoo Sirkka Liisa Joensuu.

Hän toteaa, että työttömyys aiheuttaa työttömän elämälle, selviytymiselle ja työkykyä ylläpitäville erityisongelmia, joita työterveys-

huollon tai muun sosiaali- ja terveyshuollon työntekijöiden on usein vaikea ymmärtää näitä erityisongelmia ja auttaa niissä.

Siksi työttömien työkykyä huollossa ja kehittämisessä on tärkeää huomioida terveydenhuollon organisaatioiden ohella myös itse työttömyyden kokeneiden terveyden- ja sosiaalihuollon ammattilaisten erityisosaaminen.

Sirkka Liisa Joensuu muistuttaa vielä, että työttömyys perheessä vaikuttaa elämäntilanteeseen kokonaisvaltaisesti ja laskee jopa sosiaalisia valmiuksia. Terveysprojekteilla on hänen mukaansa jo lähtökohdissaan työllistävä vaikutus.

Sen lisäksi, että TVY perustaisi esityksen mukaisen sosiaali- ja terveysvaliokunnan, hän toivoo ettei asia jäisi vain TVY:n omaan piiriin. TVY:n Karensissanomat voi kertoa asiasta julkisesti, mutta sen lisäksi tarvitaan suoraa yhteydenottoa sosiaali- ja terveysalan päättäjiin.

Kuopion Seudun Työttömät esittivät: Suomen ei tule liittyä Maastrichtin sopimuksen mukaiseen Emuun

Emun kaavailtuun kolmanteen vaiheeseen liittyminen merkitsisi talous- ja rahapolitiisen päättävällä siirtymistä pois perustuslaissamme määritellyiltä elimiltä.

Maastrichtin sopimuksen mukaiseen Emuun ei sisälly kehitys-, rakenne- tai suhdannerahastoja eikä EU:n budjetilla voita tasoaista kehitystä eri kolkilla. Näin ollen on vaara, että investoinnit pakenevat valuttal alueen reunoilta sen ydinkeskustaan.

Suomen elinkeinorakenne on Keski-Euroopan maihin verraten yksipuolinen ja haavoittuvainen. Eri maissa suhdanteet kulkevat eri tahtia. Emun yhteinen talouspolitiikka voi pahimmassa tapauksessa olla Suomen elinkeinoille ja työllisyydelle tuhoisa.

Suomen on varmistettava, että Euroopan reuna-alueella sijaitsevan, rakenteeltaan varsin yksipuolisen taloutemme suhdannevaihteluita voidaan lievittää yhteisen ja kansallisen talouspolitiikan keinoin. Emun jäsenyys edellyttää rahastoja niiden jäsenmaiden auttamiseen, joiden työllisyyden hoito voi vaarantua. Maastrichtin sopimuksen mukaista Emua ei voida toteuttaa ja Suomen tulisi sa-

noutua hankkeesta irti. Työllisyyden parantaminen ja talouden perusteiden tervehdyttäminen tulee asettaa talouspolitiikan keskeisiksi tavoitteiksi. Suomen kansan- ja valtiontalous ja yhteiskunnan toiminta ei kestä suurtyöttömyyden jatkumista.

Kuopion Seudun Työttömät esittivät tätä Emu-kantaa TVY:n vuosikokouksen julkilausumaksi. Julkilausumavaliokunta ja kokousedustajat kuitenkin päättivät pitäytyä Euroopan Työttömien Verkoston ENU:n kantaa, joka edellyttää korkeintaan kolmen prosentin työttömyyttä ja yleensä sosiaalista näkökulmaa Emun hyväksymisen ehdoksi, toisin sanoen nyt kaavailun Emun hylkäämistä.

Puheenjohtaja Lea Karjalaisen mukaan TVY:n tulee muotoilla oma selkeä Emu-kantansa. Se ei kuitenkaan tapahdu kädenkäänteessä. Asian vaikeutta osoittaa tuore professoriryhmän kannanotto sekä ammattiliittojen työryhmien muutaman rivin alustavat luonnokset. Karensissanomat seuraa kannan kehittymistä.

Ärsmötet i Lahtis

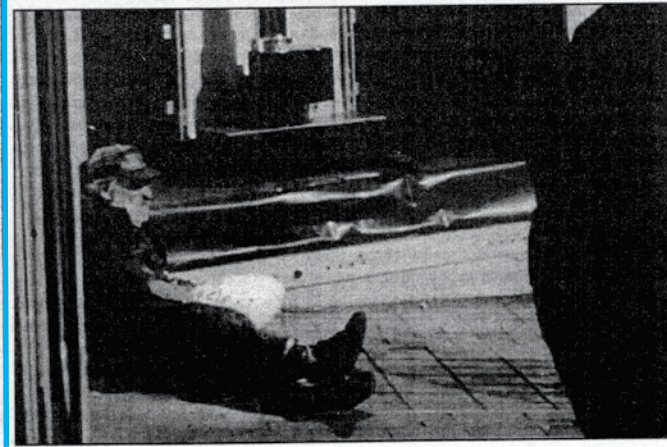
Med stor majoritet blev Lea Karjalainen återvald till ordförande för TVY. Det betyder, att linjen som så småningom ackcepterats av beslutsfattarna fortsätter. Valet var en seger för de politiska deltagarna. Nu bör vi gemensamt se till att hennes arbetsmöjligheter inte försvåras.

Vi bör också sträva till att få vända arbetslöshets ödeskamrat med i vår organisation. Det är vår främsta uppgift. Ingen annan kan eller vill göra något för att underlätta vår situation. Den gemensamt godkända proklamationen ger oss riktlinjer som vi bör följa. 700000 medborgare kan nog få en ändring istånd om vi tillsammans vill.

Sambället står inför en katastrof om arbetslöshetsiffrorna inte snart sjonker. Vi har redan förlorat en generation som inte vet vad det betyder att arbeta. Vi måste se till att ungdomsarbetslösheten prioriteras, alla krafter måste koncentreras för att få arbete åt vår ungdom, de är ju de som skall trygga vår ålderdom.

MÄNTTÄ 20.3.1997
CLAS-HÅKAN KUHLEFELT
ORDFÖRANDE
MÄNTÄN SEUDUN
TYÖTTÖMÄT

Kiitokset!
TVY kiittää kaikkia kokouksen järjestelyjä tukeneita tahoja ja yksityishenkilöitä, mm. eurokansanedustaja Esko Seppästä, jotka ovat mahdollistaneet mm. kokousedustajien ruokailun! Erityiskiitokset Lahden Seudun Työttömille ja kongressikeskus Felmannille hyvistä järjestelyistä!

Kuopion Seudun Työttömät arvioivat, että nykyisen kaltainen Emu tuo tullessaan lisää köyhyyttä. Kuvamme Lontoossa katuilta.

Christian Lång, 22 vuotta Nuorin kokousedustaja oli Närpiöstä

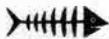

TVY:tä on joskus puolileikkisesti nimetty "keski-ikäisten kirvesmiesten kerhoksi". Takavuosina tällä oli jonkin verran katettakin siinä mielessä, että useimmat aktiivit olivat ay-taustaisia entisiä proletaarimiehiä. Työttömyyden "demokratisoitumisen" myötä kuva työttömästä on muuttunut paljon kirjavammaksi. Toimihenkilötyöttömyyden raju kasvu erityisesti pankeissa ja julkishallinnossa on tuonut toimihenkilönaiset näytävästi mukaan työttömien toimintaan. Silti aktiivisesti toiminnassa olevien työttömien pääosa on kaupunkiseuduilla ja isom-

mista maaseututajamista, varsinaisen maaseudun työttömät eivät vielä suuremmin liikehdi. Myöskään nuoret eivät juurikaan tule työttömien yhädistyksiin, vaan toimivat työpajajoissaan ja muissa omissa projekteissaan. TVY:n kokouksen ilmeisesti nuorin edustaja oli Närpiön yhdistyksen puheenjohtaja Christian Lång, 22 vuotta. Nuorella miehellä on takanaan lukio ja tähtäimessä ala-asteen luokanopettajan tutkinto, vaihtoehtona jokin kaupallinen ala. Miten tulit mukaan työttömien toimintaan, vaikka siellä ei juuri muita samanikäisiä ole.

- Minusta se oli ihan luonnollista, koska olin työtön. Tulin mukaan heti yhdistyksen perustamisesta saakka, vuonna 1993. Aluksi olin vuoden varapuheenjohtajana ja viime vuonna minut valittiin puheenjohtajaksi, kertoo Christian. Oletko mukana missään muissa yhteiskunnallisissa riennöissä? - Olen vähän yli vuosi sitten perustetussa Unicef-yhdistyksessä sekä RKP:n nuorisjärjestössä. Mitäpä tuohon muuta kommentoisi kuin että jo on todellakin työttömän kuva alkanut monipuolistua. Entä millä silmillä nuori edustaja

on katsellut työttömien vuosikokousta? - Olen mukana ensimmäistä kertaa, että en osaa vertailla edellisiin kokouksiin. Puheenvuoroon en ole käyttänyt, vaan pääasiassa kuunnellut. Suurista linjoista olen ollut samaa mieltä kokousväen kanssa, vaikka tietenkin mukaan on mahtunut yksittäisissä asioissa monenlaisia näkemyksiä.

Britannian oman rahan yhteisöt koetaan keskiluokan puuhasteluksi:

Lets hyödyttäisi myös työttömiä ja köyhiä

Lontoon asunnottomat myyvät lehteään aivan kaupungin liikekeskustassa. Oisiko tässä aineksia kansalaisten omaan talouteen?

Lontoo (IPS - Dipankar De Sarkar) Omia maksuvälineitä käyttävät yhteisöt ovat toistaiseksi leimautuneet Britanniassa vaihtoehtoista elämäntapaa hakevien keskiluokkaisten puuhasteluksi. Nyt yhteisöjen kattojärjestö Lets pyrkii vakuuttamaan myös työttömät ja vähävaraiset systeemin käyttökelpoisuudesta.

Britanniassa toimii yli 300 Lets-yhteisöä. Lyhenne tulee sanoista Local Exchange Trading Systems eli paikalliset vaihtokauppajärjestelmät. Vastavälineitä käyttävät yhteisöt toimii monissa muissa teollisuusmaissa, ja monet niistä ovat tehneet omia kolkkoita, seteleitä tai vastaavia todistuksia.

Letsin valuutta sen sijaan muodostuu saatavista ja veloista, joista pidetään kirjaa. Letsiläisten valuuttaa ovat jäsenien tarjoamat palvelut. Kunkin antamat ja vastaanottamat palvelut kirjataan tietokoneelle. Lets tarjoaa jäsenilleen ilmoitustaulun, jossa palveluita voi kysyä ja tarjota, sekä kirjanpidon, josta jäsenille toimitetaan määrätöihin "tilioitteet" heidän saldostaan.

Kukin yhteisö on antanut valuutalleen oman nimen: esimerkiksi Thamesin varressa sijaitsevalla Greenwhichillä on Anchor ja Brixtonilla Bricks. Valuutan arvosta sovitaan silloin, kun yhteisö perustetaan.

Tavoitteena omavaraisuus

Oman rahan luomisella pyritään rakentamaan omavaraisia paikallisyhteisöjä, jotka eivät ole riippuvaisia valtakunnan rahasta tai ulkomaailmasta. Lets perustettiin Britanniassa 1985, ja se on laajentunut nopeasti. Silti hankkeeseen yhä leimautuu hippien tai vihreiden huuhaa-puuhaksi.

Lontoolaisen New Economics Foundationin tuore selvitys kuitenkin

paljasti, ettei Letsillä ole ollut mitään imago-ongelmia niissä vähävaraisten yhteisöissä, joihin se on päässyt mukaan.

"Yleisen käsityksen mukaan Lets on osa vaihtoehtoista elämäntapaa, johon kuuluvat tarot-kortit, astrologia ja mietiskely. Siksi sillä ei voi olla mitään annettavaa köyhien kaupunginosien asukkaille", sanotaan raportissa, jonka mukaan käsitys ei kuitenkaan vastaa lainkaan todellisuutta.

Raportin laatijat havaitsivat, että esimerkiksi Skotlannin Glasgowin kaupungin Drumchapellin köyhät asukkaat olivat hyvin kiinnostuneita Letsistä. He lukivat sille lisäansioksi mahdollisuudet päästä yhteyteen myös tarot-korttien ja mietiskelyn harrastajien kanssa.

Vaikea kieli vieroitti köyhiä

Jotkut ovat kokeneet ongelmaksi Letsin monimutkaisen kielenkäytön. Varsinkin liikkeenalkutapaileella sen johtajat suolsivat iskulauseita, kuten "raha on vain informaatiota" tai selettivät, että "raha on epätodellista kamaa, jota vaihdamme todelliseen kamaan".

Kielenkäyttö viehätti niitä, joita kiinnostivat teoriat rahasta, koroista ja valuutoista. Tutkijoiden mukaan se kuitenkin viersaannutti vähätuloisia, joita Lets pyrkii nyt palvelemaan.

"Ajatus, että raha on vain informaatiota, on hyvin abstrakti. Se ei puhuttelee ihmisiä, jotka ovat kamppailleet koko elämänsä pysyäkseen leivän syrjässä kiinni. Heillä ei ole aikaa eikä rahaa - leikkiä filosofisilla pohdintoilla", sanotaan Economic Foundationin raportissa.

Sen mukaan Letsiä on harvoin perustettu alueille, joilla on paljon työttömyyttä ja köyhyyttä. Työttömät käyttävät kuitenkin Letsiä ahkerasti

siellä, missä se on heidän ulottuvillaan.

"Lets tarjoaa pienituloisille yhteisöille huomattavia mahdollisuuksia. Letsin kautta ihmiset voivat hankkia tavaroita ja palveluja, joihin heillä ei käteistaloudessa olisi varaa", raportissa huomautetaan.

Se kirjaa myös Letsin suotuisia psykologisia vaikutuksia: esimerkiksi työttömät voivat siihenosallistamalla kohentaa itsetuntoaan, kun muut arvostavat ja ostavat heidän tuotantaa tai tuotteitaan.

Kontakteja työttömille

Lisäksi Letsiin osallistuminen avartaa usein työttömän elämäntapaa. Hän saa uusia kontakteja, joiden kautta saattaa kuulla työmahdollisuuksista tai ainakin saada henkilökohtaista tukea tarvittaessa.

Raportin mukaan työttömät liittyvät Letsiin työllissä hanakammin ja käyvät sen puitteissa muita enemmän kauppaa. Silti Britannian 300 Lets-yhteisöstä vain seitsemän on perustettu vähävaraisten keskuuteen. Raportin tekijät sanovat, että yksi syy, jonka vuoksi köyhät karttavat Letsiä, on pelko sosiaaliturvan menettämisestä.

Vähävaraisia auttavissa riippumattomissa järjestöissä katsotaan, että Lets voi olla hyväksi avuksi lyhyellä aikavälillä esimerkiksi siksi, että työttömille avautuu mahdollisuus käyttää taitojaan ja hyötyä

"Se on paljon parempi ratkaisu kuin hallituksen sosiaalipukeseiset mallit", sanoo Bharti Patel Low Pay Unitista.

"Ihmisiä pitää kuitenkin myös kannustaa pyrkimään kovan rahan työmarkkinoille. Paikallinen raha ei ole päämäärä itsessään, sillä se ei ratkaise köyhyyttä", Patel muistuttaa.

(Inter Press Service)

SYRJÄYTYMINEN SUOMESSA -KONFERENSSI

Hämeen lääninhallitus, läänin nuorisolautakunta ja Tampereen yliopiston sosiaalipolitiikan laitos järjestävät yhteistyössä Syrjäytyminen Suomessa -konferenssin 22.-23.5.1997 Tampereella, Tampereen Ammattikorkeakoulun juhlasalissa, os. Teiskontie 33. Konferenssi on ilmainen. Osanottajat kustantavat itse ruokailunsa. Ilmoittautumiset 7.5. mennessä os. Hämeen lääninhallitus, Nuorisolautakunta, PL 150, 13101 Hämeenlinna, telefaksilla (03) 6222331 tai puhelimitse toimistos sihteeri Anitta Hyttiselle, puh. (03) 6222301.

Puheenvuoroja aiheesta käyttävät mm. Tampereen sosiaali- ja terveystalokunnan puheenjohtaja Marjatta Stenius-Kaukonen, ylläsihteerit Jari Heinonen, lehtori Pentti Rönkkö ja apulaisprofessori Petri Virtanen Tampereen yliopistosta, Työttömien Valtakunnallisen Yhteisötoimintajärjestön puheenjohtaja Lea Karjalainen ja Köyhyyden vastaisen verkoston puheenjohtaja Jukka Vinnurva, diakoniajohtaja Antti Lemmetynen ja sosiaaliryöntekijä Ilkka Pellomaa.

Ensimmäisen päivän pääteeksi Legioonatatteri esittää näytelmän Kotileikki. Konferenssin päättää keskustelu aiheesta syrjäytyvätkö köyhät ja työttömät myös julkisuudessa. Mukana paneelissa ovat toimittaja Eino Kaakinen/YLE, toimittaja Antero Korhonen/Aamulehti, päätoimittaja Hannu Oittinen/Karessensanomati ja tutkija Mika Renvall/Tampereen yliopisto.

KEHYLEIRI KTV:N TYÖTTÖMILLE JÄSENI LLE IISALMESSA

Aika 12.-16.5.1997

Paikka Iisalmen Kehypaja, Kivirannantie 32, 74130 IISALMI, puhelin (017) 814243

Kehypajaleirin tavoite on löytää uusia, vaihtoehtoisia ajatus- ja toimintamalleja, joilla voi selviytyä elämässään työttömyydenkin aikana. Kehyleirillä yhdistetään ekologinen ajattelu, kansainvälisyys ja kehitysyhteistyö työhön ja vapaa-ajan toimintaan. Kehypajalla voi osallistua eri vertaisten toimintoihin, oman työalueensa vai vaihto mielenkiintoa pohjalta. Leiri sisältää myös opiskelua ja muuta virikkeellistä toimintaa sekä KTV:n toiminnan esittelyä. Leirille otetaan noin 20 KTV:n työntöntä jäsentä. Majoittuminen tapahtuu Ylä-Savon ammattikurssekeskuksen oppilassalissa kahden hengen huoneissa. KTV korvaa osallistujien yölläpöytäkorvaukset leirin aikana.

Kirjalliset hakemukset, joista ilmenee nimi, osoite, henkilönumeros ja omo KTV:n yhdistys, lähetetään 25.4.1997 mennessä osoitteella: KTV/Lomayksikkö, PL 101, 00531 HELSINKI. Tiedustelut: Lomayksikkö (09) 7703 333.

Tiedosta hyvinvointia

STAKES

Jouko Karjalainen (toim.), Sakari Hänninen, Tapio Kuure, Juha Kärräinen, Tuomo Mellin, Aeko Parkkonen

KENEN ONGELMA?

Hyvinvointivaltion murros ja

sozialistiset ongelmat

Julkaisussa tarkastellaan mm. vaeralliseksi esimerkkiksi leimattua kaspunika, edelleen ajankohdittaisen nalkongelman ulottuvuuksia, suomalaisista jargikekustelua julkaisuudessa ja rikostieteiden tuotantoa.

■ Tutkimuskale nro 71 • 98 mk

Brian Bercusson, Simon Deskin, Pertti Koletinen, Youta Kravattou, Ulrich Mückelberger, Alain Supiot, Bruno Venesieri

MANIFESTI SOBIAALI-

SESTA EUROOPASTA

Julkaisu on työkalunsa sekä työ- ja sosiaalipolitiikkaan erikoistuneiden asiantuntijoiden puheenvuoro Euroopan Unionin tulevaisuudesta. Kirja sisältää virikkeittä yhteiskunnalliseen keskusteluun.

■ Iltapäivä nro 91 • 138 mk

Kyry myös muuta julkaisummeiä Ties kuultoi

Tilaukset fakalla nro (09) 2667 2450 tai puhelimitse nro (09) 2667 2190.

YHTEISVASTUUKERÄYS 1997

Onk's tietoo?

Nokian Työttömien asiamies, hallintonsaari Anneli Pasanen.

Nokian työttömien asiamies, hallintonsaari Anneli Pasanen vastaa tällä palstalla lukijoiden kysymyksiin. Voit esiintyä lehdessä nimellä tai nimimerkillä, mutta oma nimi ja yhteystiedot pitää lähettää toimituksen ja vastaajan tietoon. Hän voi tarvittaessa vastata myös henkilökohtaisesti.

Seuraava numero ilmestyy kesäkuun alkupuolella. Siihen tarkoitettujen kysymykset 19.5. mennessä Karensisanomien toimitukseen Klänkuja 3-5 N, 5.krs, 00500 Helsinki.

KYSYMYS:

Olen ollut työttömänä työnhakijana 1 v 3 kk. Jos aloitan 6 viikon työvoimapolittisen koulutuksen, olenko työllistämisyökeelpoinen vasta 1 vuosi kurssin päättymisestä?

Nimimerkki Vuosimalli 50

VASTAUS:

Pitkäaikaistyöttömän kriteerin voi katkaista lyhytkin kurssi. Käytäntö ja soveltaminen on hyvin pitkälle erilainen työvoimatoimistoinnissa. Mikäli suunnittelet työvoimakoulutuksen aloittamista, suosittelen Sinulle että neuvottelet oman työvoimaneuvon kanssa asiasta. Ota selvää työvoimaneuvojaltasi, onko Sinulla mah-

dollista saada lähiaikoina valtion työllistämistuella työpaikkaa ja mitä se asemaasi vaikuttaa, jos toteutat suunnittelemasi työvoimakoulutuksen.

KYSYMYS:

Sain työvoimatoimistosta lausunnon, että olen ilman pätevää syytä kiellettyä minulle sopivasta yli viisi päivää kestävästä työstä. Tämän vuoksi minulla ei ole oikeutta työttömyyspäivärahaan kuuden viikon ajalta. Lopuksi lukee, että tästä päätöksestä ei voi valittaa.

Ensinnäkin en ole mistään työstä kielletty, vaan olen pyytänyt neuvotteleja tehtävästä työstä, työajoista ja palkasta.

Onko mahdollista, että tästä päätöksestä ei voi edes valittaa? Nimimerkki Kaitoin kohdeltu

VASTAUS:

Ei se ole mahdollista. Kyllä Sinulla on valitusoikeus, mutta vasta työttömyyskassan päätöksestä työttömyysurvalautakunnalle. Odotele, että saat vastaavan päätöksen omalta työttömyyskassaltasi ja siinä on mukana valitusosoitus. Se sisältää ohjeet valituksen laatimista varten. Valitus-

kirjeessä voit esittää omat asiaan liittyvät näkemyksesi.

KYSYMYS:

Kuka voi osallistua työttömien toimintaan ja miten siihen pääsee mukaan? Olen ollut jo pitkään työttömänä eikä tämä tilanteeni näytä tästä mitenkään korjautuvan. Tuntuu, että pitäisi päästä johonkin toimintaan mukaan. Entiset työkaveritkin tuntuvat jo niin vierailta.

Nimimerkki Toimintaa kaipaava

VASTAUS:

Selvitä onko kotipaikkakunnallasi työttömien toimintaa (esimerkiksi Karensisanomissa TVY:n yhteistyötoiminnassa mainitun oman alueesi TVY:n hallituksen jäsenen kautta) ja ota yhteyttä tai mene paikan päälle tutustumaan tiloihin ja henkilöihin.

Työttömien yhdistyksen säännöissä on määräykset jäsenyydestä. Yleensä jäseniksi hyväksytään työttömät työnhakijat, lomautetut, työttömyyskorvausta saavat sekä lyhenneä työaika tekevät, työllistämiskoulutuksessa olevat, työllisyysvaroin määrääjäksi työllistetyt sekä työttömyyseläkkeellä olevat.

Toiminta ei ensimmäisenä edellytä jäsenyyttä, joten voit rauhassa tutustua toimintaan. Toivon, että löydät paikkasi työttömien aktiivisessa toiminnassa. Suomessa on noin 200 työttömien yhdistystä.

KYSYMYS:

Viime aikoina on puhuttu työttömien toiminnan politisoitumista liiankin paljon. Tämä keskustelu mielestäni jarruttaa toimintaa ja vieraannuttaa jo pitkäänkin mukana olleita jäseniä. Mitä mieltä olet tästä keskustelusta?

Nimimerkki Politikointiin kyllästynyt

VASTAUS:

TVY:n säännöissä on toiminnan tarkoitus määritelty siten, että järjestö toimii työttömien etujärjestönä työttömyyden vähentämiseksi ja poistamiseksi Suomessa, työttömien toimeentulon parantamiseksi sekä henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin kehittämiseksi.

Tässä on selkeästi määritelty toiminnan tarkoitus ja jäseneksi hyväksymisen edellyttää toimintaperiaatteen hyväksymistä. Jokaisella jäsenellä on oma mielipiteensä ja maailmankatsomuksensa, mutta niistä ei saa tehdä toimintaa häiritseviä asioita.

KYSYMYS:

Olen yksinhuoltajaäiti 20-vuotiaan tyttärenti kanssa. Tyttärenti ei suostu hakeutumaan vastenmieliseen koulutukseen, kun ei kerta onnistunut pääsemään haluamalleen alalle. Nyt työvoimatoimisto uhkaa lopettaa työmarkkinatuen tyttärenti. Voiko näin tehdä?

Nimimerkki Kaksi ei pärjää yhden palkalla

VASTAUS:

Työttömyysturvallain muutos 1.1.1997 edellyttää, että alle 25-vuotiaiden on hakeuduttava koulutukseen, mikäli ovat vailla ammatillista koulutusta. Jos tyttärellesi ei ole mitään ammatillista koulutusta, on mahdollista ettei työmarkkinatuen saantiedellytykset täyty.

Tällä toimenpiteellä yritetään poistaa ammattikoulutuksen puutteesta johtuvaa nuorisotyöttömyyttä. Samanaikaisesti turvataan mahdollisuus päästä koulutukseen, työharjoitteluun tai muuhun työllisyyttä edistävään toimenpiteeseen. Asiaa kannattaa vielä tutkia, ja keskustella työvoimaneuvojan kanssa muista vaihtoehdoista.

Kansalaisjärjestöt: Työmarkkinatuki työllistämisrahaksi

Eduskunnassa helmikuussa esitetyt kansalaisjärjestöjen työllisyysryhmä remonttia työmarkkinatukeen. Kahdeksan järjestöä, mukana TVY, esittää että pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuki muutettaisiin järjestöille maksettavaksi työllistämisrahaksi. Se muodostuisi työmarkkinatuesta ja kunnan maksamasta toimeentulotuesta.

Idea liittyy ajankohtaiseen puheaineeseen ns. kolmannen sektorin työllistämismalleista eli kansalais-työstä. Siinä

Yhteisvastuukeräyksen kohtamaa 1997 on Nejo Kinan ja Inlan välinä sijaitseva pieni valtio, jor 20-miljoonainen väestö kuuluu maailman köyhiin. Maan leiposta 70% on aliravittuja.

LENIN-MUSEO
Hämeenpuisto 28, 3. krs.,
33200 Tampere,
puh: 03-2127313, fax: 03-2146765,
sähköposti: Lenin@sci.fi, internet:
http://www.tampere.fi/culture/lenin/

Che Guevara -näyttely

15.5. 1997 saakka.

Perusnäyttely: "Leninin elämä" ja "Lenin ja Suomi".
Museo ja Lenin-puoti avoinna: ma-pe 9-18, la-su 11-16.
Pääsyliput 15/5 mk.

Palasia eduskunnan ja valtioneuvoston päätöksistä

Palstani jatkoksi kerään Virallisen lehden eduskunnan ja valtioneuvoston viikkoliitteestä ne asiakokonaisuudet, jotka välittömästi liittyvät työttömien asemaan. Esimerkiksi laki- ja asetuskokoelmiin tulevat muutokset, luovutetut mietinnöt ja valiokuntiin lähetetyt asiat sekä esitykset. Lisätietoja varten on asian kohdalle merkitty yhteystiedot ja muissa tapauksissa puh. 09 - 5660/vaihde.

Valtioneuvoston luovutetut mietinnöt, viikko n:o 19

Työnantajan sosiaalivakuutusmaksujen vaikutuksista työllisyysteen tehty selvitys 11.2.1997

Selvitysmies Risto Suominen mukaan liitety tasasuuruinen vähennys tukisi parhaiten matalapalkka-alojen ja pk-sektorin työllisyyttä. Muutos toisi arviolta 2000-3000 työpaikkaa lisää. Lisätietoja johtaja Risto Suominen puh. 09 - 229221.

Työttömistä tehty tutkimus (julkaistu 28.1.1997)

Syvähaastateltu Padasjoen kunnassa asuvat työttömät. Lisätietoja neuvotteleva virkamies kari Vinni, puh. 09 - 1603 846.

Naisten työllisyysryhmä (julkaistu 12.2.1997)

Työryhmä on selvittänyt naisten ja miesten työttömyyttä ja tehnyt toi-

menpide-ehdotuksia. Lisätietoja Rai-la Kangasperko, puh. 09 - 1856 8016.

Asetus työllisyysperusteisista kunnallisista peruskorjausavustuksista

Valtioneuvosto päättää erikseen uuden kuntien omistamia rakennuksia koskevan peruskorjausavustusjärjestelmän perusteista. Asetus tuli voimaan 15.2.1997. Lisätietoja työministeriön osastopäällikkö Paasivirta, puh. 09 - 1856 9000.

Tasavallan presidentti ratkaisi 7.2.1997 kansalaisuusasiat

Presidentti antoi 40 hakemuksen perusteella suoraan ja 35 hakemuksen

perusteella suoraan ja 27 hakemuksen perusteella siten, että elleivät henkilöt kahden vuoden kuluttua vapautu vieraan valtion kansalaisuudesta, päätös raukeaa.

Valtioneuvoston päätös 6.2.1997 maakuntarahan alueellisesta jaosta

Maakunnan kehittämisrahat 104,5 miljoonaa markkaa jaettiin.

Lukijoiden toiveita siitä, mitä päätöksiä yms. halutaan tällä palstalla esiteltäviin, otetaan mielellään vastaan. Myös kysymys- ja vastauspalstan kehittämiseksi otetaan vinkkejä vastaan. Sekä tietenkin itse kysymyksiä.

TEEMAPÄIVÄ TYÖTTÖMYYDESTÄ II

Seminaari Ilkossa Kangasalla
26.4. klo 9.30 - 18.00.
Ilmoittautumiset 18.4. mennessä seurakuntatoimiston puh. (03) 2190385. Tiedustelut: Seija Juvala, Seppo Kjellberg tai Olavi Salmi-nen puh. (03) 2190111.

Työn ja tekijöiden perinteitä

Näyttely Aikalaisgrafiikkaa: Ranskan suuri vallankumous 1789-1794

TYÖVÄEN KESKUSMUSEO
FINLANDS OMR TIDNDA SUE
VALDIT KANSALISUUSRYHMÄ
33100 TAMPERE
03 211 04 04
Museo avoinna ti-su klo 11-18

Työttömien kulttuuripäivät Hyvinkäällä

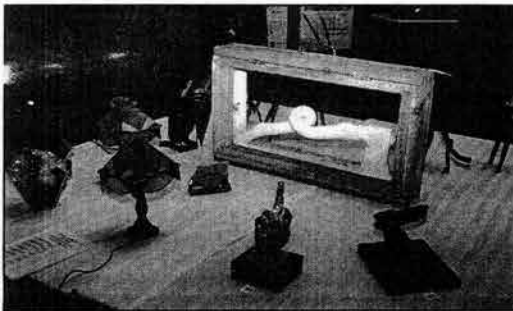
Lamaa ja työttömyyttä miettiessä aloin pohtia: Miten nämä uudet kulttuuriharrastajat saataisiin esiin? Ammatillisille on Suomi täynnä festivaaleja ja kulttuuripäiviä, vaan ei meille uusharrastajille. Ja silloin se tapahtui: työttömien kulttuuripäivät täyttivät koko ajatusmaailman. Mielikuvituksessa loin Työttömien kulttuuripäivät ja Hyvinkäälle, koska se on hyvien liikenneyhteyksien risteyskissa. Kulttuuripäivät muodostuisivat esittävästä taiteesta, näytelmistä, lausunnasta, laulusta, tanhusta tansseista sekä näytellyistä, kuten kuvataite, maalaukset, piirustukset, veistokset, kortit, Tekstiilitaide, ryijyt, poppanat, ym. sekä käsityönäytely.

Esitin ideani työttömien Uudenmaan aluekokouksessa, joka hyväksyi

aloitteen ja antoi Hyvinkäällä työttömille tehtäväksi tutkia toteuttamismahdollisuuksia. Aluekokous käsiteli asiaa ja pyydettiin aluevastaavaa Sepo Savolaista tiedustelevaan TVY:n hallitukselta mahdollisuutta toimia järjestäjänä. TVY:n hallitus teki myönteisen päätöksen tammikuun kokouksessaan.

Työttömien kulttuuripäivät pidetään Hyvinkäällä 11.-13. 4. Perjantaina 11.päivä kello 14 alkaa näyttelyiden rakentaminen. Samoin esiintyjät pääsevät tutustumaan ja harjoittelemaan kello 14 lähtien. Varsinaiset kulttuuripäivät on 12.-13.4. Ennen tätä tarvitaan vapaaehtoisia järjestelytehtäviin. Ota yhteyttä Hyvinkäällä Työttömät ry:n. Puhelin 019-4591485

KAARLE LILJA

Työttömien kulttuurikatseleksen satoa viime kesän Valkeakosken Työväenmusiikki tapahtumassa.

TYÖTTÖMIEN KULTTUURIPÄIVÄT

Hyvinkäällä 12.-13.4.1997

Järjestäjinä Hyvinkäällä kaupungin kulttuuri- ja vapaa-aikakeskus ja Työttömien Valtakunnallinen yhteistoimintajärjestö TVY

LAUANTAINA KLO 9.00-18.00
SUNNUNTAINA KLO 10.00-15.00

Työttömien kesäpäivät kullanhuhdonnan merkeissä Ivalossa

Ivalon Seudun Työttömät ry järjestää perinteisen Kesäpahtuman 10.-13. heinäkuuta Lapin Kullankaivajien liiton valtuuksella Kutturannan varrella Lato-ajalla. Tie alueelle on.

Alueelle saamme 200 hengen suur-teltan anniskeluoikeuksin. Kaksi sop-patyykkiä mahdollistaa ruokailun. Jär-jestävän yhdistyksen puolesta tarjoi-lemme ruuat sekä kahvit yms. liisuk-keita kohtuullista korvausta vastaan.

Jokainen tulija huolehtii itse majoituksesta. Alue on kuivaa jäkälä-kangasta ja telttapaikkoja riittää alu-eella. Koko tapahtuma pyöritetään

leirissä, joten jokainen varautukoon varusteissaan kaikenlaisen ilmaan.

Paikalle saadaan vedetyksi sähkö ja äänentoistolaitteet. Eli sään suosissa meitä järjestetään tanssit vaika jäkäläkankaalla. Järjestämme seuraavaa ohjelmaa: kullanhuhdonta, patikoimista, pieniä kilpailuja, seurustelua nuotion äärellä sekä tanssimista.

Jokainen yhdistys velvoitetaan tuomaan mukanaan ideoita kilpailuista ja hauskoista seuraleikeistä sekä osallistumaan järjestämiseen. Joudumme hankkimaan leirille polttopuita, välineistöä ja telttoja.

Vuokrista ja ostoista koituu meille kuluja, joten joudumme perimään leirimaksumu tulijoilta 60 mk/henkilö, alle 10 vuotiaat ilmaiseksi.

Ilmoittautumiset tulee tehdä 15.6. mennessä. Ivalon toimiston aukioloajat ovat seuraavat: ma-pe 10.00 - 14.00, puh. 016 - 677645.

Tervetuloa solisevan tunturipuron äärelle huuhdomaan kultaa, patikoimaan sekä viettämään yöttömiä öitä Lappiin!

KEVÄISIN TERVEISIN IVA-LON SEUDUN TYÖTTÖMIEN YHDISTYKSEN HALLITUS.

Ruokapankit yhteisvastuukeräyksen kotimainen kohde

Ruokapankit ovat vuoden 1997 yhteisvastuukeräyksen kotimaisia avustuskohteita. Ruokapankista vähävaraiset saavat peruselintarvikkeita ja reseptejä. Niissä pidetään myös kokkikursseja.

Ruokapankki on tarkoitettu tilapäisavuksi. Kirkon ruokapankit toimivat yhteistyössä kunnan sosiaalitoimen kanssa. Avun saamisen edellytyksenä on, että avuntarvitsijan tilanne on kartoitettu sosiaali- tai diakoniatyöntekijän kanssa ja kaikki muu mahdollinen apu on käytetty.

Ruokapankkien tavoitteena on välittömän avun antamisen lisäksi opettaa ja tukea asiakkaitaan omatoimisuuteen, vastuullisuuteen ja taloudellisuuteen. Apu on tarkoitettu tukemaan muuta sosiaalihuoltoa.

Seurakuntien diakoniatyöntekijöiden mukaan avun tarvetta on selvästi. Seurakuntiin kohdistuneet avunpyynnöt ovat lisääntyneet rajusti. Monissa kotitalouksissa tingitään ravinnosta, kun muusta ei voi tinkiä.

Ruokapankkien toiminta lähti liikkeelle Tampereelta vuonna 1995.

Tällä hetkellä toimivia ruokapankkeja on Hämeenlinnassa, Hyvinkäällä, Itä-Helsingissä, Kuopiossa, Lahdessa, Laihia, Porissa, Seinäjoella, Tampereella, Turussa ja Vaasassa. Kevään aikana toiminta alkaa Jyväskylässä ja Oulussa.

Ruoka-apua tarvitsevan kannattaa ensin ottaa yhteyttä oman seurakunnan diakoniatyöntekijään myös niillä paikkakunnilla, joissa ei ole ruokapankkia. (KT 20.1.1997)

TVY:n hallitukseen valittu Risto Lehtinen Jyväskylästä

Puheenjohtaja tarvitsee tuen ja työrauhan

Keski-Suomen Työttömien yhdistyksen toiminnanohjaaja **Risto Lehtinen** valittiin uutena TVY:n hallituksen varajäseneksi, varsinaisena-han jatkaa Tapio Salomaa Äänekoskelta. Hän on seurannut menneen vuoden toimintaa hallituksen ulkopuolelta, eikä anna kovin runsaita tyy-lipisteitä.

- Suruseni huomasi, ettei valitulle puheenjohtajalle annettu työ-rauhaa. Demokratiassa pitää hävin-

neenkin osata toimia tehtyjen valin-tojen ja pelisääntöjen mukaan. Muusa tapauksessa unohtuu pääasia eli työttömien asian ajaminen, sanoo Risto Lehtinen.

Hän ei ole niinkään marssimassa barrikadeille liput hultunen, vaan vaikuttamassa kaikin muin tavoin poliitikkoihin ja muihin päättäjiin. Tavoite on selvä: työttömyyden radikaali alentaminen sekä työttömien turvan ja oikeuksien päättäväinen puolusta-

minen.

- Kumppanuus on uusi ja hyvä asia, jonka tuomat mahdollisuudet on osattava käyttää hyväksi. Työttömät on ehdottomasti otettava mukaan kaikilla paikkakunnilla, mutta siitä on työttömien itsensä pidettävä huolta. Nyt tarvitaan rohkeaa esiintymistä, Lehtinen muistuttaa.

Hän toteaa, että keski-suomalaisilla on eräänlainen "kotikentätietä", koska kumppanuushankkeen toimeenpano-

ryhmän jäsen **Tapio Salomaa** on Äänekoskella. Tosin hän kiertää maata niin tuhaan, että kaikki halukkaat pääsevät kyllä kuulemaan mitä hänellä on kerrottavana. Myös Jyväskylän kaupungin toimia Lehtinen kiittelee, mainiten erikseen työllisyysasiamies **Antero Mikonrannan** suhtautumisen työttömien asiaan.

Vielä Risto Lehtinen muistuttaa eräästä asiasta, jossa on parantamisen varaa.

- Koska meillä on oma lehti, pitää huolehtia sen levikistä kaikkiin mahdollisiin paikkoihin. Esimerkiksi kirjastot ovat tärkeitä levikkikohteita. Vaikka lehteä voi aina parantaa, on se ihan hyvä nykyisellään. Ilmaislehdet ovat nousseet suureen arvoon, koska työttömiltä puuttuu rahaa lehtien ostoon ja tilausmaksuihin.

TVY:n hallitus järjestäytyi Anja Luoma valittiin varapuheenjohtajaksi

TVY:n vuosikokouksessa 14.3. valittu uusi hallitus piti järjestäytymiskokouksensa 3.4. Helsingissä. Järjestön uudeksi varapuheenjohtajaksi valittiin porvoalainen Anja Luoma, joka puheenjohtajavaiheessa oli Lea Karjalaisen vastaehdokkaana toisella kierroksella. Valintansa jälkeen esittämässään kiitoksessa Anja Luoma toteaa olevansa iloinen saadessaan työskennellä Lea Karjalaisen aisaparina sekä kiittää kaikkia kannattajiaan

saamastaan suuresta luottamuksesta. TVY:n sihteeriksi valittiin Riitta-Liisa Mönkkönen Pieksämäeltä. Työvaliokuntaan valittiin Lea Karjalaisen ja Anja Luoman lisäksi Ismo Suojanen, Tapio Salomaa ja Tuula Huhtakoski sekä sihteeriksi Riitta-Liisa Mönkkönen. Karensissanomien toimitusneuvoston muodostavat Lea Karjalainen puheenjohtajana, Eija-Helena Kettunen Joensuusta ja Eija-Riitta Lippo Porvoosta sekä Hannu

Oittinen työntekijänä. Eri tehtäväalueiden vastaaviksi valittiin Riitta Hirn/SAK, Anja Salmi/STTK ja Erkki Gråsten/Akava, nuorisovastaavaksi valittiin Tuula Huhtakoski sekä yrittäjäjärjestöihin ja kansainvälisiin asioihin Kalle Kunnas. Vuosikokouksessa päätetyn sääntötyöryhmän puheenjohtajaksi valittiin Arto Ahtiainen Huittisista.

Arpajaiset käynnistyneet

Viime vuonna TVY oli yhdessä SAK:n ja TUL:n kanssa järjestämässä Kisa & T yö -arpajaisia. Vaikka yhteistyökumppanit yliveritaisine organisaatioineen eivät leijonanosan potista, oli arpojen myynnistä taloudellista hyötyä myös työttömille. Tästä rohkautuneena TVY järjestää tänä vuonna omat arpajaiset. Huhtikuun neljäntenä alkanut arpojen myynti kestää elokuun kolmanteen päivään saakka. Viiden markan hintaisia arpoja on painettu 120 000 kappaletta.

Arpajaisen koko tuotto käytetään työttömien hyväksi. Myyntipalkkio on 100-499 kappaaleen eristä 20 prosent-

tia ja sitä suuremmista eristä 30 prosenttia. Tuhat arpaa myyvää yhdistys saa siis myyntipalkkiona 1500 markkaa.

Arvat toimitetaan myyntitiliiin, joten omia varoja ei ole missään vaiheessa kiinni arvoissa. Samalla toimitetaan mukana pikavoittoja, jotka myyjä luovuttaa heti voittajalle.

Päävoittona on Aurinkomatkojen 6000 markan lahjakortti. Muita arvokkaampia palkintoja ovat kylpylälomat, polkupyörä, radionauhuri sekä ruoka-astiat.

Arpoja voi tilata TVY:n toimistosta os. Käenkuja 3-5 N, 5.krs, 00500 Helsinki tai puh. 09 - 7310 4114.

Tiedoksi TVY:n jäsenjärjestöille EU-ruoka-avun jakelu tänä vuonna

Suomi osallistuu Euroopan unionin rahoittamaan elintarvikkeiden jakeluun vähävaraisille henkilöille kuluun varainhoitovuoden (1.10.1996-30.9.1997) aikana. Suomelle vahvistetun avustuksen suuruus on noin kolmannes anotusta määrästä. Viime vuotisten kokemusten perusteella elintarvikkejakelua katsottiin tarkoituksenmukaiseksi keskittää suuremmille seurakunnille ja järjestöille, joista TVY on yksi.

EU-ruoka-avun 1997 tukijakson jakelu käynnistyy huhtikuun aikana ja koko tämän kauden erä jaetaan yhdellä kertaa eli syksyllä eli tule enää uutta jakoa. Tuotteina ovat samat kuin viime kaudella. Tuotteet toimitetaan keskusvarastosta yhdistysten ilmoitamiin osoitteisiin, siksi on erittäin

tärkeää että kaikki muutokset ilmoitetaan TVY:n toimistoon. Kuljettajille on myös annettu ohjeet soittaa etukäteen toimitusaika.

Avustukset jaetaan vähävaraisille henkilöille Suomessa. TVY on hakenne avustusta työttömille jaettavaksi. Avunsaajalta ei kuitenkaan saa edellyttää yhdistyksen jäsenyyttä. Kaikilta tulee myös ottaa kiitatus avustuksen vastaanottamisesta. Lisäksi yhdistysten tulee pitää tuotekohtaista kirjaintoa avunjaosta. Rahtikirjojen kopiot toimitetaan välittömästi TVY:n toimistoon.

Ohjeet kirjanpidosta ja tuen jakamisesta toimitetaan yhdistyksiin huhtikuun aikana. Uudet hakukaavakkeet seuraavalle tukikaudelle tulee palauttaa 20.4 mennessä.

TVY:n varapuheenjohtajaksi valittu Anja Luoma (toinen oik.) esittelemässä kansalaisjärjestöjen työllistämiseksi eduskunnassa. Vasemmalla kansanedustajat Toimi Kankaanniemi (krist.) ja Reino Ojala (sd.) oikealla TVY:n hallituksen jäsen Tuula Huhtakoski.

TVY:n yhteystiedot

PUHEENJOHTAJA:
Lea Karjalainen
99800 IVALO
puh. & fax. 016-622 630
puh. 040 - 5477 099

**HALLITUKSEN JÄSENET JA
VARAJÄSENET:**
UUSIMAA

Anja Luoma
Porvoon Seudun Työttömien
Yhdistys
Kokkonniementie 6
06100 PORVOO
puh. 019 - 5243 411
fax. 019 - 5243 411
käsip. 040-5826 581
Marianne Boström
Vihdin Työttömät ry
Vihdintie 30
03100 NUMMELA
puh. 09 - 2222 883
fax. 09 - 2234 937

HÄME

Erkki Gråsten
Riihimäen Työttömät ry
Kylläräntie 8
11710 RIIHIMÄKI
puh. 019-722 725
050-5593 942
fax. 019-722 783
Claus Kuhlfelt
Mäntän Seudun Työttömät ry
Puistokatu 31 G 41
35800 MÄNTTÄ
puh/fax. 03 - 4747 561

TURKU

Anja Salmi
Saion Työttömät SAT ry
Länsiranta 4

24100 SALO
puh. 02 - 7333 375
fax. 02 - 7 3335 677
puh. 0400 - 523 875
Lasse Räsänen
Turun Seudun Työttömät ry
Murtomaantie 1
20300 Turku
puh.02 - 2500 727
fax 02 - 2334 320

SATAKUNTA

Ismo Suojanen
TVY:n Porin osasto ry
Mikonkatu 21
28100 PORI
puh. 02 - 6414 695
0400-975 452
fax. 02 - 6414 055
Arto Ahtiainen
Huittisten Seudun Työttömät ry
Viialankatu 27
32700 HUITTINEN
puh.&fax. 02 - 564 049

KYMI

Riitta Näivä
Etelä-Karjalan Työttömät ry
Valtakatu 10
53100 LAPPEENRANTA
puh. & fax. 05 - 4190 229
Ahti Honkanen
Kouvolan Seudun Työttömät ry
Hallituskatu 11
45100 KOUVOLA
puh.
05 - 3711 741
fax. 05 - 3711 741

MIKKELI

Riitta-Liisa Mönkkönen
Pieksämäen Seudun Työttömät ry

Torikatu 17 A
76100 PIEKSÄMÄKI
puh. 015 - 486 955
fax. 015 - 486 757
Riitta Hirn
Mikkelin Seudun Työttömien Toimintakeskus ry
Porrasalmenkatu 1
50100 MIKKELI
puh. 015 - 212 333
fax. 015 - 367 861

KESKI-SUOMI

Tapio Salomaa
Äänesuuden Työttömät ry
Kyminkatu 5
44150 ÄÄNEKOSKI
puh & fax. 014 - 5297 496
Risto Lehtinen
Keski-Suomen Työttömien yhd. ry.
Schaumaninkatu 1
40100 JYVÄSKYLÄ
puh. 014 - 635 230
fax. 014 - 635 299

POHJOIS-KARJALA

Eija Helena Kettunen
Aktiiviset Työtähkevat ry
Vallilankatu 3,
80220 JOENSUU
puh. 013 - 313 930
fax. 013 - 311 518
Osmo Kaasinen
Rajaseudun Työttömät ry
82655 VÄRTSILÄLeipurintie 3
puh. 013 - 629 235

KUOPIO

Matti Korhonen
Sonkajärven Työttömät ry
Rutakontie 94
74300 SONKAJÄRVI

puh. 017 - 761 844
fax. 017 - 762 153
Juhani Tanski
Kuopion Seudun Työttömät ry
Maljalahdenkatu 18
70100 KUIPIO
puh 017 - 2633 181
fax. 017 - 2633 698

VAASA

Tuula Huhtakoski
Peräseinäjoen Työttömät ry
Sydänmaantie 10
61100 PERÄSEINÄJOKI
puh. & fax. 06 - 4181 613
Tauno Mäkinen
Pietarsaaren Työnhakijat ry
Pohjanlahdentie 56
68600 PIETARSAARI
puh. & fax. 06 - 7248 165

OULU

Jukka Tomperi
Oulun Työttömien Oma-Apu ry
Rautatiekatu 1
90100 Oulu
puh. 08 - 3115 351
fax. 08 - 3119 651
Raimo Röning
Oulaisten Työttömien Toiminta ry
Oulaistenkatu 12
86300 OULAINEN
puh. 0400 - 618 649

KAINUU

Karl-Gustav Kunnas
Kajaanin Työttömien Yhdistys ry
Niskantie 15
87100 KAJAANI
puh. 08 - 6155 693
fax. 08 - 6140 098

Raili Korva

Puolangan Työttömien Yhdistys ry
Virkkula, Ouluntie 11
89200 PUOLANKA
puh. & fax. 08 - 7193 531

LAPPI

Ritva Metsälampi
Sodankylän Työvoimareserviläiset ry
Sodankyläntie 2
99600 SODANKYLÄ
puh. 016 - 3618 243
0400 - 810 130

TOIMINNANOHAJAAJA

Sirkka Rajala
Käenkuja 3-5 N, 5 krs.
puh. 09 - 7310 4114
fax 09 - 7310 4115
puh. 0400 - 5477 090

TALOUDEHOITAJA

Pirjo Kankaristo
Kumpare,
21150 RÖÖLÄ
puh. 02 - 252 4316 (ke-to)
puh. 0400 - 785 485
fax 02 - 252 4390

TIEDOTTAJA

Hannu Oittinen
Ktajakonkatu 1 D 13
33820 Tampere
puh. & fax 03 - 3170 356
käsip. 050 - 5953 105

Kansalaistyötäkö kaikille?

Kati Peltola: Hyvinvointivaltion peruskorjaus Tammi 1997

Kati Peltola esittää kirjassaan Hyvinvointivaltioiden peruskorjaus Suomessa tähän asti pisimmälle pohditun ja parhaiten perustellun ehdotuksen sosiaaliturvajärjestelmän yksinkertaistamiseksi, verotuksen selkiyttämiseksi ja työttömyysongelman ratkaisemiseksi. Kati Peltola toimii Helsingin keskeisen sosiaalikeskuksen johtajana. Hän on aikaisemmin toiminut mm. kolmeen otteeseen SKDL:n kansanedustajana.

Peltolan mallissa kaikki voivat ansaita kuuksaudessa 3 500 markkaa ilman veroa. Sen yli menevistä tuloista kunnat perivät progressiivista tuloveroa. Sosiaalivakuutusmaksut poistetaan. Valtio saa tulonsa yleisestä tuotantoverosta, joka on 30 % bruttokansantuotteesta. Kunnat saavat koko progressiivisen tuloveron tuoton. Tuotantoveron lisäksi valtio saa tuloja häittäveroista.

Keskeinen idea on se, että työkäiset ja työkuuntoiset saavat perustuloaan ansiotyöllä. Työtön voi saada työttömyyskorvausta, jonka määrä on vähintään 2 500 markkaa kuuksaudessa neljän kuukauden ajan. Aikaisemman työhistoriansa perusteella hän voi saada korkeampaa ansiosidonnaista korvausta.

Ansioiturna on yksilöille sama riippumatta syyistä (työttömyys, työkyvyttömyys, sairaus tai eläkeikä). Opiskelijat saavat verotonta opintorahaa 2 500 mk kuuksaudessa. Oikeus saada opintorahaa täysi-ikäisenä on yhteensä 60 kuukautta.

Työttömille, joille ei löydy muuta työtä, järjestetään perustoimeentulon turvaavaa kansalaistyötä 3 500 markan verottomalla kuukausipalkalla. Kunnat järjestävät nämä työpaikat ja

nissä on normaalit palkka- ja muut työehdot. Työtä tehdään palkasta riippuen, niin monta tuntia viikossa, että 3 500 markka kertyy. Jos kuukausipalkka on esim. 7 000 mk, työtä tehdään neljä tuntia päivässä.

Jos työtön kieltäytyy hänelle osoitetusta työstä tai kansalaistyöstä, hänen kohtalonsa saattaa huonoimmassa tapauksessa olla yhteismajoituspaikka ja "sosiaalisooppa". Kansalaistyön pitäisi mielestäni ja varmasti myös työttömien mielestä, perustua vapaaehtoisuuteen. Vaarana on myös se, että osa kansalaistyöpaikoista on aliarvoistettua näennäistyötä.

Työtön voi tehdä kansalaistyötä enintään ansiosidonnaisten työttömyyskorvauksen verran.

Kati Peltola arvioi, että jos työvoimavaltaiset alat lisäävät työntekijöitään koko työvoimakustannusten alenemisen määrällä, työttömyyskustannusten pieneminen korvaa veronmenetykset 3 500 markan verotomiin kuukausituloihin saakka, kun yleinen tuotantovero on 30 %.

Muutkin pienituloiset, esimerkiksi opiskelijat ja osaeläkkeellä olevat voivat tehdä verotonta kansalaistyötä 3 500 markan kuukausituloihin saakka.

Peltolan malli tukisi hänen arvionsa mukaan tehokkaimmin pieni- ja keskituloisia. Kuitenkin myös suurituloiset pysyisivät Peltolan mallissa edelleen suurituloisina.

Asumistukea perhe voisi Peltolan mallissa saada enintään 500 markkaa jokaisesta lapsesta. Eläkeläiset, sairaat ja vammaiset voisivat saada asumistukea enintään 1000 markkaa kuuksaudessa, erityistapauksissa enemmänkin.

Tukea saisi myös pienten lasten

hoitamisesta kotona. Eläkeläisen, sairaa tai vammaisen hoitamisesta saisi tukea enintään 2 500 markkaa kuuksaudessa.

Kati Peltola esittää myös kovaa kritiikkiä työttömyysongelmaa ja sosiaaliturvajärjestelmän sekavuutta kohtaan. Hän esittää mm. 6 + 6 tunnin työaikamallin käyttöön ottamista. Kati Peltola arvioi, hänen mallinsa käyttöön ottaminen vähentäisi työttömyyttä niin paljon, että kansalaistyötä tekisi jatkossa yhtäaikaisesti noin 100 000 ihmistä.

Kati Peltolan mallin toteuttaminen poistaisi joustavasti, oikeudenmukaisesti ja tehokkaasti tulo- ja köyhyysloukut sekä verotuksen ja sosiaaliturvan päällekkäisyydestä aiheutuvat ongelmat.

Kati Peltola kritisoi kansalaispalkkaa siitä, että se passivoisi huomattavan osan ihmisistä ja se myös nostaisi veroastetta.

Kati Peltolan malli ja siinä esitetyt markkamäärät pohjautuvat vuoden 1994 tilanteeseen. Hän esittää joukon esimerkkejä erilaisissa elämäntilanteissa olevista yksinäisistä henkilöistä ja perheistä selvittääkseen, kuinka hänen mallinsa erilaisissa olosuhteissa toimii. Ainakin valittujen esimerkkien osalta, joista joitakin voisi pitää hiukan tarkoituushakuisina, se näyttää toimivan hämmästyttävän hyvin.

Kati Peltola ei kuitenkaan esitä arvioita siitä, milloin hänen mallinsa voitaisiin ottaa käyttöön.

MATTI MÄKELÄ

VARRELLA VIRRAN

Valkeakoskella 24.-27.7.1997

Ohjelmistosta poimittua:

AGENTS-YHTYE JA 60-LUVUN KOHTAAMINEN...
Tapahtumatorin avajaiset ja toritanssiaiset.

Torstai 24.7. klo 20, liput 30mk

LAULUNÄYTELMÄ "VIRRAN VIEMÄT KOSKILAISET"

Tule, näe ja koe ratkiriemukas musiikki-iloittelu. Mukana menossa TV:stä, elokuvista ja teatterilavoilta tuttuja Virran Viemiä Koskilaisia. Ketä? Tule ja katso...

Perjantai 25.7. klo 20, Liikuntahalli. Liput 50mk

LASTEN TAPAHTUMA VARRELLA VIRRAN

Mikko Alatalo lasten ehoilla

Lauantai 26.7. klo 20, Liikuntahalli. Liput 80mk

VIELÄ KERRAN VARRELLA VIRRAN

Raasiku-kuoro Eestistä, Työväenopiston sekakuoro, Valkeakosken mieslaulajat Suuri viihdekonsertti

Sunnuntai 27.7. klo 12, Apianpuisto. Yleislippu

VARAA LIPPUSI AJOISSA JA TULE MUKAAN KAIKEN KANSAN MUSIIKKITAPAHTUMAAN!

TYÖVÄEN MUSIIKKITAPAHTUMA
Kauppatori 9, 37600 Valkeakoski

Ennakkomyynti puh. (03) 585 0880, Fax (03) 584 9202
ja Lippupalvelun myyntipisteet

Che eli ihan oikeasti

Suuren suosion saavuttanut Che Guevara-näyttely jatkuu Tampereen Lenin-museossa. Reilun parin kuukauden aikana katsojia on ollut kolmen tuhatta. Näin Che-esillepano jatkaa viime vuosina onnistunutta linjaa. Yleisön kiinnostuksen kohteet on haistettu näyttelyvalinnoissa mainiosti.

Argentiinassa 1928 syntynyt ja Boliviassa väkivaltaisesti 1967 kuollut Guevara on nykyään hitti myös maailmalla. Markkinamylly jauhaa miljoonabisnestä nuorisolle kaupaksi käyvällä Che-kraasalla. Aidon valankumouksellisen kasvojen lisäksi

Guevara-näyttelyssä kirkastuu myös tämä puoli ilmiöstä.

Tässä muuten aihe, josta saisi paiteittisen näyttelykokonaisuuden sangen pienin ponnistuksin. Lenin-museossa tämä välitetään kuvaamalla asia kuten se on; ei kanonisoiden, jos kohta ei jälkiviisaasti latistaenkaan. Kuva on näköinen ja paljon monipuolisempi kuin sen maailman levinneimmän julisteen kasvat, jotka tuntee vauvakin. Vauvoja vähän vanhemmalle sukupolvelle selviää, että Che on elänyt ihan oikeasti.

JANNE RIIHIKALLIO

\$ Kympin tekijä \$

Mikä on Kympin-Tekijä? Hän on esim. 15-vuotta täyttänyt Suomen kansalainen, joka haluaa itselleen lisäansioita. Hän on yksityishenkilö työtä tehdessään ja työtä teettäessään. Hän haluaa auttaa (pienstä korvausta vastaan)

Esimerkki Kympin-Tekijän toiminnasta Naapurissa asuva myyntihenkilö kertoi Kympin-Tekijälle ostamastaan kirjahyllystä, joka kuitenkin oli tullut tieteenkin osina. Myyntihenkilö pyytää Kympin-Tekijää auttamaan kasauksessa, joka suostuu työhön satasesta. Homma hoituu ja molemmat ovat tyytyväisiä.

Ehdotus mallista, josta kaikki hyötyvät jotenkin Otetaan käyttöön "älykortti/poletin-järjestelmä, joka toimisi seuraavalla tavalla: Kympin-Tekijällä olisi henkilökohtainen kuvallinen älykortti, jonka esittäessään asiakiahelle (esim. Veikkauksen online-pisteet) hän voisi lunastaa 100 mk:n arvoiset poletit 15 mk:n hintaan itselleen. Asiakas käyttäisi älykorttia lukuaitteessa, joka rekisteröisi tapahtuman.

Tämän jälkeen Kympin-Tekijä voisi tehdä satasella töitä ja antaisi vastaavasti poletit työnantajalle, jolla myös olisi ko. Kympin-Tekijäkortti. Hän puolestaan palauttaisi poletit asiakiahelle, joka antaisi 5 mk palautuksesta ja rekisteröisi tapahtuman. Tällä järjestelmällä olisi helppo kontrolloida työnteon ja työn teettämisen määrää, koska järjestelmässä olisi oltava markkamääräiset rajat väärinkäytösten ehkäisemiseksi. Raajoja voisivat olla esim. 500mk/vko, 2000mk/kk ja 20 000mk/vuosi.

Kympin-Tekijä-järjestelmästä saatavia hyötyjä -ahkerat ihmiset saisivat mukavasti ja laillisesti lisätuloja -kaikki ihmiset olisivat oikeutettuja Kympin-Tekijöiksi, joten he olisivat tasa-arvoisia. (ei erottele työttömiä muista) -työttömät eivät menettäisi työttömyyskorvauksiaan.

Erityisesti nuoret, opiskelijat ja eläkeläiset olisivat tyytyväisiä -pimeiden töiden teko väheneisi, koska järjestelmässä olisi Kympin-Tekijälle vain 15% veroluonteinen maksu. Valtio saisi 10% ja työn teettäjä 5%. -to-

dennäköisesti myös uusia "oikeita" pysyviä työpaikkoja (pieniryhkyksiä) syntyisi kun saisi tällä tavalla testata kykyjään. Vapaaehtoista tulonsiirtoa -ei sisällä hankalia byrokraattisia työllistämiskuvioita -valtio saisi rahaa! -todennäköisesti toimeentulotuen saajien määrä pieneni Sosiaalinen kanssakäynti lisääntyisi -pienet tekevämmät työt tulisivat tehdyiksi -asenne työn tekoon parani, koska pikkutöitäkin kannattaisi tehdä

Tämä järjestelmä opettaisi ihmiset pyytämään ja käyttämään palveluita automaattisesti ja koska teolliset työpaikat vähenevä, niin tämä järjestelmä muuttaisi yhteiskuntaa haluttuun suuntaan, jossa ihmiset saisivat yhä isomman osan tuloistaan palvelusektorilla

Varovainen ennuste: Vain 100 000 ihmistä innostuu tekemään töitä esim. 10 000 mk:lla vuodessa. Se tekee miljardin, josta valtio saisi 100 miljoonaa miinus kulut.

JARMO HAKALA
TAMPERE

LUKIJOILTA

KUUSI KOHTAA MITEN SELVITÄ NOUSUKAUDEN OHI

1. **MONILLA ERI ALOILLA** on työvoiman tarve kasvanut. Mitä tekevät työnantajat. Työntekijöitä ei lisätä, vaan työvoimaa lisätään repimällä jäljellejääneistä työntekijöistä yhä enemmän. Tästä seuraa kierre, jossa stressaantuneiden työntekijöiden sairaus- ja poissaolopäivät lisääntyvät, johtajan työtehon laskuun. Vielä tasapainonsa säilyttäneet joutuvat tekemään entistä enemmän ja asettautuvat samaan tilanteeseen kuin muutkin. Lopputulos on selvä, tuotanto ja tuottavuus laskee johtajan kilpailukyvyä alemmisiin. Tällä menetelmällä talouden nousukausi voidaan ohittaa menestyksekkäästi aallonpohjia hipoen.

2. **TYÖNANTAJAT HAKEVAT** ilmoituksilla työtehtävään nähden ylikoulutettuja henkilöitä, ajatellen ehkä jollain tavalla hyötyvänsä työmarkkinatilanteesta, valinnanvaraa kun on. Voin hyvin kuvitella ylikoulutetun työntekijän pitävän tällaista työpaikkaa väliaikaisena etsiessään koulutustaan ja työkokemustaan vastaavaa työpaikkaa ja näin myös palkkaa. Tämäntyyppinen työllistämispolitiikka tulee loppujen lopuksi työnantajille hyvin kalliiksi. Kun työntekijä on omaksunut työtehtävän, tuotannon ja työympäristön tavoitteet, tämän prosessin kestäessä yleensä 1-12 kk, työn tekijä siirtyy omaan koulutustaan ja ammattitaitoaan vastaavaan työpaikkaan. Työnantaja joutuu aloittamaan uuden hakuprosessin ja työntekijän saatuaan odottamaan työn tehollisuutta pitkähkönkänsä sisäajo- vaiheen. Tämä kaikki aiheuttaa turhia kustannuksia työnantajalle, verrattuna siihen, että olisi palkattu työntekijä, jonka koulutus ja ammattitaito olisivat samalla tasolla kuin tarjottava työpaikka. Jälkeenpäin voidaan vain ihmetellä, että mihin se nousukausi katosi.

3. **IKÄRASEMI** on tämänpäivän kova sana, syyssätkin. Tuntuu, että työvoimakoulutukseen valitaan pääasiassa vain työttömiä nuoria ja työllistämistukipalkkoihin pitkäaikaistyöttömiä. Tavoite on nähdäkseni poliittinen. Tiedotusvälineissä voidaan mainostaa, kuinka hallitus on onnistunut tavoitteissaan vähentämään nuoriso- ja pitkäai-

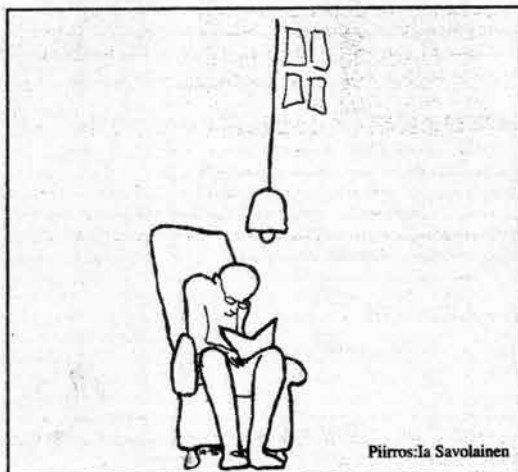
kaistyöttömyyttä. Tällä työvoimapolitiikalla unohdetaan n. 30-45 vuotiaat työttömät, joilla työkokemusta ja saaneena on näkemystäni mukaan paras motivaatio saada hyöty työvoimakoulutuksesta ja työllistämistukipaikoista. Pitäisiköhän lainsäädöstoiminn määrätä tälle ikäryhmälle tietty kiintiö koulutuspaikoista.

4. **TIEDOTUSVÄLINEISSÄ** ja työvoimapolitiikassa on keskitytty vain yhteisen asiaan, joka on ihmisten saaminen pois työttömyystilastoista. Menetelmillä ja toimenpiteillä ei niinkään ole väliä. Pääsuuntaus on työttömyyspäivien nollaus. Vakituiseen tai pitkäaikaisempaan työsuhteeseen tähtäämisestä ei kukaan enään kirjoita tai puhu mitään. Nykyinen työvoimapolitiikka tuntuu tähtäävän vain 43:n viikon työssäoloehdon takaamaan ansioidonantamiseen työllistämistukeen. Yleinen puheenaie on ylenmääräinen. Lasketellaan, onko kymmenen kuukautta yhteensä 43 viikkoa vai ei. Työttömyystilastot ovat laajuudeltaan ja tutkimusalueeltaan aina sopivia kulloiseenkin poliittiseen tilanteeseen nähden.

5. **LOPPUYHTENEVETONA** sanoisin ratkaisun löytyvän niistä lukemattomista konsulttiefirmoista joita on näinä ankeina aikoina syntynyt kuin sieniä kaatosateella. Näillä yrityksillä on oma ammattisanakirjansa, joka puree yritykseen kuin yritykseen, tarvise- mitta tietää yrityksen tuotantosuunnasta tuon taivaallista. Visio, strategia, rakenteiden hallinta, yhdenmukaistaminen, optimointi, maksimointi, keventäminen, laajapohjainen resurssien hallinta, tulostavuu, operatiivinen johto, matriisiorganisaatio jne. Ilmaisuja löytyy joka lähtöön karvaisen laskun vastineeksi. Tätä osettua sanakirjaa voidaan sitten käyttää yritysjohtajien kokouksissa, jotta saataisiin johtokunnan päät sekaisin ja itse lamaanun tilanne unohduksiin.

6. **TÄLLÄNEN SE TILANNE** nyt vain on. Ei vaan, jos menis vlemään lottokuponin.

**OLEN SANATAN,
TOISTAIS,EKSI**

Piirros:Ja Savolainen

Piirros:Ja Savolainen

Seuraava Karesnissanomien numero ilmestyy kesäkuun alkupuolella. Siihen tarkoitettut kirjoitukset tulella toimituksen osoitteessa 20.5. mennessä. Nimerkillä kirjoittavat: Lähettäkää nimenne ja yhteystietone kirjoituksen mukana.

Työttömän vaihtoehdot: viha ja epätoivo

Usein työttömän tunteet käpertyvät häntä sisällepäin lamaanuttavasti ja jopa tuhoavasti. Mitkä tunteet voisivat olla niin sanotusti rakentava vaihtoehto monen työttömän kokemille nöyryyden, häpeän, syyllisyyden, epäonnistumisen, masennuksen, voimattomuuden ja kyynisyyden tunteita?

Tunteita ei voi käskä, mutta ehdotan vihaa ja raivoa. Varmaan olisi kuitenkin viisainta olla raivoamatta silmittömästi.

Ulospäin, yhteiskunnan rakenteisiin ja toimintoihin, herroihin ja valtaan suuntautuvina ja kohdistuvina viha ja raivo voivat estää työttömän kutistumasta itseensä ja kirvoittaa vaikkapa kapinallista toimeliaisuutta ja luovuutta.

Vallanpitäjien kannalta olisi tietenkin parempi, että köyhät ja heikot mätänisivät paikoilleen kuin että he tulvisivat eduskuntatalon eteen ja herrojen oville rähjäilemään. Talouden ja politiikan ylläluokka kai toivookin työttömien "luhustuvan" mieluummin sisään kuin ulospäin - käpertyvän eikä räjähtävän vallanpidon silmille.

Tähänastiset kokemukset jatkuvasta, rakenteellisesta joukkotyöttömyydestä ovat olleet herrojen etujen mukaisia. Käperrytty on, ja työssäoravanpyörän tahti on kiihtynyt. Työttömien järjestöt ovat heikkoja, hampaattomia ja suorastaan yhteiskunnan valtasuhteita ylläpitäviä. Tuskin vihaa ja raivoa kuitenkaan ni-

hin kannattaa haaskata.

On räjähdettävä tahoille, jotka työttömyydestä hyötyvät ja jotka puhuvat pehmoisia mutta ampuvat kovilla. Nuo tahot ylittävät melkein kaikki puoluerajat. Vastaavasti työttömän ei kannattaisi säästellä vihattaan edes "oman" puolueensa herroja. (Ja mikäs se työttömien puolue nyt taas olikaan...)

Mutta miksi viha ja raivo eivät ota tulta? Koska moni työtön on sisäistänyt ja hyväksynyt häntä sortavat valtasuhteet: kapitalismi on tunkeutunut luhihin ja ytimiin, ja markkinamekanismista on tullut osa ihmisen sisäistä herruutta. Räjähtäminen työttömyyttä aiheuttaville markkinavoimille on mahdotonta, kun nuo voimat jylläävät työttömän sisällä - vieläpä hyväksytyinä ja oikeutetuiksi koettuina.

Herraviha ei siis syty, koska moni työtön ja köyhä hyväksyy häntä sortavat poliittiset ja taloudelliset voimat. Jäljelle jäävät käperryminen ja väärin puiden - esimerkiksi maahanmuuttajien haukkuminen. Ja joukkotyöttömyys senkun jatkuu...

Työttömyysongelma ei ratkea kapitalismissa, demokratiassa eikä rauhassa.

Markkinaherrat eivät ratkaisua halua, koska se ei ole heidän edustamiensa etupyyteiden mukainen. Poliitikaherrat joko eivät halua tai eivät kykene. Ja äänestäjien enemmistöille työttömyys on korkeintaan kolman-

On yö!

Se tulee taas, se ottaa syleilyynsä musta tumma yö ei anna rauhaa Se korvissani pauhaa et ole mitään, olet t työtön vajoan mustaan yöhön

Se repii raastaa olet pelkkää saastaa vajoan syvemmälle yöhön pystynkö mä koskaan enää työhön? Miks' sä minut jätit päivät pitkät syyttä säit syvemmälle, syvemmälle yöhön liian vanhako sä olet työhön?

Onko paluuta tältä tieltä mä kaivan syvältä muistoistani sieltä miks' lähteestäni joit miks' rakkauttasi aina hoit? Se suurin valhe oli päällä maan taidan käydä nukkumaan

Ei kello soi, on aamun koi rauhassa mä kissalleni haastan kaikki surut rinnastani raastan voi, olen rakastunut taas se yönikin saa kukkimaan

Herään, onko tämä unta vaiko totta? Uusi päivä koittaa kaikki surut voittaa kääriydynkö suruun tähän onneen tarvitaan niin vähän

Marilyn

nen tärkeysloukan ongelma, vaikka muuta puhutaan.

Hitler, Mussolini ja Stalin työllistivät. Diktatuuriissa työttömyys on poistettavissa. Totalitarismin muodoista markkinatotalitarismin lienee ainoa, jossa ongelmaa ei voida ratkaista - koska rahavalta ei halua.

Totalitarismin seuralainen on sota. Se tuo täystyöllisyyden. Täys työllistävään sotaan varustautuu myös muuten rankasti alityöllistävää markkinatotalitarismin.

Työttömyys siis poistuu vain diktatuuriissa sekä sotaa käyvässä ja mahdollisesti jälleenrakentavassa kapitalismissa. Jos halutaan sekä rauhaa että työttömyysongelman ratkaisua, on ylittettävä kapitalismin eli villi markkinatalousjärjestelmä. Ja sehän on silkkaa utopiaa: "järkevä" ihminen ei edes kuvittele kapitalismin häviävän tai kumoutuvan. Maailmanloppu ja kuolemanjälkeinen elämäkin ovat helpommin kuviteltavissa.

Tähän umpikujaan ja epätoivoonko työttömän on tässä maailmassa päädyttävä: minun aikani ei vielä ole tullut, minun aikani ei enää tule?

**KAUKO TUOVINEN
TAMPERE**

Erno Paasilinnan mielestä työttömyys on demokratisoitumassa:

Yläluokka joutunut ottamaan osan taakasta kannettavakseen

Kirjailija Erno Paasilinna on suomalaisiksi mielipidevaikuttajaksi merkillinen mies. Hän ei myy nahkaansa ja vieläpä puhuu niin, että kaikki sen ymmärtävät.

Työttömyys on asia josta keskustellaan paljon, mutta ei koskaan liikaa. Myös Erno Paasilinnalla on sanansa sanottavana maamme ylivoimaisesti suurimmasta ongelmasta.

Turha luulla että hänen näkemyksensä työttömyysasteen muutoksesta, työttömyydestä sinänsä sivuaisivat optimistien ääntä. Päinvastoin. Työttömyys tulee hänen mukaansa lisääntymään lyhyellä aikavälillä: - Yhteiskunnan teknistyminen on romahduttanut työpaikkojen lukumäärän ja nopeuttanut työllisten tuotantoa. Niinpä työttömyysaste tulee nousemaan lähivuosina, hän ennakoii.

Yläluokkaa alhaisen rinnalle

Uusi piirre nykytyöttömyydessä on Paasilinnan mielestä, että se on aiempaa demokraattisempi.

- Työttömyys ei enää koske vain alhaisoa tai perinteisesti katsoen työläisiä. Se on nousemassa koko ajan ylempiin luokkiin, on jo nyt keski-luokalle ja osalle yläluokkaa todellisuutta. Meillä on työttömiä tohtoreita, maistereita, diplomi-insinöörejä, pankinjohtajia ja pappeja. Tämä on konkreettinen osoitus siitä, että vain kapitalisti on omistaja, määrääjä ja

työnantaja edelleen.

- He jotka ovat palkkasuhteessa kapitalistiin, vaikka nimetömmään, he ovat työläisiä. Yhtenä päivänä on lappu pöydällä ja toteutus, ettei sinua tarvita. Tämä rekee nykyisestä työttömyydestä jossakin määrin tasa-arvoisen. Se osoittaa, etteivät rakennusinsinööri, tohtori, väärät aine-

valinnat tehnyt maisteri ole työväestä poikkeavia neroja. He ovat samassa asemassa työläisten kanssa.

- Heille työttömyys voi sitä paitsi olla henkisesti ankarampaa kuin työttömyyden alituisen uhkaan tottuneelle alhaisolle. Yläluokalla ei tähän asti ole ollut peruskokemusta työn ja elämän tilapäisyydestä, niiden konjunkturaalitiudesta.

Työttömyys syy syyllistä

Eri yhteyksissä on viime aikoina nostettu keskusteltavaksi ajatus työttömyyspäivärahan vastikkeellisuudesta. Että työttömän olisi tehtävä jo-

takin, aktivoitettava korvauksen kuitataksaan. Mitä mieltä olet tästä?

- Vielä viisikymmentäluvulla järjestettiin niin sanottuja hätäaputoita, Paasilinna vastaa. - Työttömyyskorvaus suoritettiin ikään kuin vastikkeellisenä. Tästä ajatuksesta on luovuttu käytännön syistä. Nyt työttömyyspäiväraha on korvaus ilman vastiketta, koska työtä ei ole ja on hyödytöntä keksiä keinotekoisesti vastikkeitä. Valtiovallan kannalta on yksinkertaisempaa maksaa päiväraha veroarvolla kuin järjestää monipohjaisia rakenteita.

Paasilinnan mielestä työssä käyvien ja työttömien keskinäinen suhde on paha työttömien syyllistämisen

seurauksena.

- Työllisten ja työttömien välit ovat katkerat koska edellisille sanotaan, että heidän veronsa nousevat jälkimmäisten takia. Työttömät leimataan epäkelvoiksi loisiksi, taakaksi ja työlliset ottavat heihin välimatkaa. Työssäkävynä katsovat ongelmiansa synnolevan työttömien, kun se tietenkin tosiasia on markkinataloudessa ja korkealaiveissa raken-

violla.

- Työttömyys on omansa eristämään, passiivoimaan ihmisen. He vetäytyvät nurkkaan, häpeävät osaansa kuin vammaset. Näin yhteiskunta on eliminoitunut uhkatekijän, joka olisi todellinen, jos työttömät yhdistäisivät voimansa.

Markkinalakien särkemä tulevaisuus

Erno Paasilinnan mielestä työttömien haluttomuus toimintaan, syrjäytymisalttius ovat tulos valtiokoneiston valinnoista.

- Työttömien passiivoimiseen pyritään tietoisesti, hän toteaa. - Muun muassa sitä varten meillä on valtava määrä virkailijoita Suojelupoliisia myöten. He tutkivat tilannetta, yrittävät passiivoida ja pitää sellaisen kolutustason yllä ettei häiriöitä synny. Meillä on korkea elintaso verrattuna moneen muuhun maahan, joten valtiotaholla on loogista ajatella, että laskuvaraa on yhä.

Tulevaisuuden kirjailija Erno Paasilinna näkee sangen synkkänä.

- Markkinalakien ongelma on se, että niihin on lähes mahdotonta isuttua mitään demokraattista säätelyjärjestelmää. Vaikka työttömyys on demokratisoitumassa, yhteiskunta ei näytä niin tekevän.

JANNE RIIHIKALLIO

KUVAT: HANNU OITTINEN

Kirjailija Erno Paasilinna kotimaisemissaan Tampereen Hervannassa

